

ต้นทุนและรายได้จากการปลูกหมาก

การศึกษาต้นทุนและรายได้จากการปลูกหมากได้ทำการศึกษาโดยการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายต่าง ๆ และรายได้จากเกษตรกรที่ปลูกหมากแบบยกร่องในเขตอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 50 ราย สำหรับการปลูกหมากบนพื้นที่ราบได้ทำการศึกษาโดยการเก็บข้อมูลจากเกษตรกรที่ปลูกหมากในเขตอำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง จำนวน 50 ราย ในปีการเพาะปลูก 2532/2533 นอกจากนี้ยังได้ทำการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่เกษตรอำเภอและนักวิชาการที่เกี่ยวข้องทางด้านพืชสวน แมลงและศัตรูพืช แล้วนำข้อมูลที่ได้นำมาคำนวณต้นทุน รายได้ และกำไร (ขาดทุน) เฉลี่ยต่อไร่ต่อปี

ต้นทุนจากการปลูกหมาก

การทำสวนหมากมีต้นทุนเกิดขึ้นตั้งแต่เริ่มทำการปลูกจนกระทั่งต้นหมากเริ่มให้ผลผลิตในปีที่ 4 และให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นตามอายุของต้นหมากจนกระทั่งถึงปีที่ 10 ซึ่งเป็นปีที่ผลผลิตเริ่มลดลง ปกติเกษตรกรจะทำการปลูกหมากต้นใหม่ระหว่างหมากต้นเดิมเมื่อหมากต้นเดิมมีอายุประมาณ 10 ปีหลังจากนั้นเมื่อหมากต้นใหม่เริ่มให้ผลผลิต เกษตรกรจะทำการโค่นหมากต้นเดิมทิ้งเพื่อมิให้ต้นหมากแย่งธาตุอาหารกัน ซึ่งเป็นสาเหตุทำให้ได้ผลผลิตไม่เต็มที่ ต้นทุนที่เกิดขึ้นมีทั้งต้นทุนประเภทรายจ่ายลงทุน (Capital expenditures) และรายจ่ายประจำ (Revenue expenditures)

รายจ่ายลงทุน หมายถึงรายจ่ายที่จะให้ประโยชน์แก่กิจการมากกว่า 1 งวดบัญชี ในทางบัญชีเรียกรายจ่ายนี้ว่าสินทรัพย์ เมื่อนำสินทรัพย์นี้มาใช้งาน ต้นทุนของบริการที่ได้รับจากสินทรัพย์นั้นในงวดหนึ่ง ๆ จะนำมาคิดเป็นค่าใช้จ่ายประจำงวด¹ ต้นทุน

¹ เห็นูแซ สนิตวงศ์ ณ ออยุธยา. ศาสตราจารย์. การบัญชีต้นทุน.

ประเภทรายจ่ายลงทุนสำหรับการทำสวนหมาก ประกอบด้วยรายจ่ายในการซื้อสินทรัพย์ถาวร ได้แก่ เครื่องจักรและอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำสวน เช่น เครื่องสูบน้ำ เครื่องพ่นยากำจัดศัตรูพืชและวัชพืช ท่อน้ำ สายยาง จอบ เสียม พลั่ว มีด เข่ง กระจอบ ตะขอเก็บหมาก เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีรายจ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นก่อนที่ต้นหมากจะให้ผลผลิตประกอบด้วย รายจ่ายในการปลูก รายจ่ายในการดูแลรักษา และรายจ่ายอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นในปีที่ 1 ถึงปีที่ 3 อันเป็นระยะเวลาที่ต้นหมากเริ่มเจริญเติบโตจนกระทั่งพร้อมที่จะให้ผลผลิตตั้งแต่ปีที่ 4 เป็นต้นไป ดังนั้น รายจ่ายในการซื้อสินทรัพย์ถาวร และรายจ่ายที่เกิดขึ้นในช่วง 3 ปีแรก จึงเป็นสินทรัพย์ที่ให้ประโยชน์ในการทำสวนหมากมากกว่า 1งวดบัญชี และจะนำมาแบ่งสรรเป็นค่าใช้จ่ายของปีที่ 4 ถึงปีที่ 10 ตามประโยชน์ที่ได้รับ

รายจ่ายประจำ หมายถึงรายจ่ายที่ให้ประโยชน์ต่องวดบัญชีที่เกิดรายจ่ายนั้นสำหรับการทำสวนหมากรายจ่ายประจำ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในแต่ละปีนับตั้งแต่ปีที่ 4 ซึ่งเป็นระยะเวลาที่ต้นหมากเริ่มให้ผลผลิตจนถึงปีที่ 10 ค่าใช้จ่ายเหล่านี้อาจแยกได้เป็น ค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษา ค่าใช้จ่ายในการเก็บผลหมาก และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ได้แก่ ค่าภาษีที่ดิน ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ถาวร ค่าใช้ที่ดิน และค่าใช้จ่ายของปีที่ 1 ถึงปีที่ 3 ที่แบ่งสรรให้ปีที่ 4 ถึงปีที่ 10

จากการศึกษาพบว่า การปลูกหมากมีการปลูกได้ 2 แบบคือ แบบยกร่องกับแบบพื้นที่ราบ เกษตรกรจะทำการปลูกหมากแบบยกร่องในเขตภาคกลาง และภาคตะวันออก เนื่องจากพื้นที่ในเขตนี้เป็นที่ราบลุ่มและเป็นบริเวณที่ใกล้แม่น้ำลำคลอง ถ้าไม่ทำการยกร่องจะมีผลทำให้น้ำท่วมและทำความเสียหายให้แก่ต้นหมาก ยกเว้นจังหวัดระยองซึ่งเป็นที่ยกสูง จึงมีการปลูกบนพื้นที่ราบเป็นส่วนใหญ่ โดยบริเวณที่เป็นที่ราบลุ่มก็จะทำการปลูกแบบยกร่อง ในเขตภาคอื่น ๆ นอกเหนือจากภาคกลางและตะวันออก เกษตรกรจะทำการปลูกหมากบนพื้นที่ราบทั้งสิ้น ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเปรียบเทียบต้นทุนและรายได้จากการลงทุนปลูกหมากทั้ง 2 วิธี จึงได้ทำการศึกษาจากเกษตรกรที่ทำการปลูกทั้ง 2 วิธีในภาคตะวันออก ซึ่งมีลักษณะภูมิอากาศและสภาพแวดล้อมใกล้เคียงกัน ตลอดจนอัตราค่าแรงไม่แตกต่างกัน การปลูกหมากทั้ง 2 วิธี มีข้อแตกต่างของการทำสวนหมากดังนี้

1. การปลูกหมากแบบยกร่อง เกษตรกรในจังหวัดฉะเชิงเทราที่ได้ทำการสำรวจมีวิธีการปลูกหมากโดยการยกร่องขนาดความกว้างประมาณ 5 เมตร ร่องน้ำกว้างประมาณ 2 เมตร เนื้อที่ 1 ไร่ ที่มีความกว้าง 40 เมตร ความยาว 40 เมตร จะยกร่องได้ 6 ร่อง เกษตรกรมีการวางผังปลูกแบบสี่เหลี่ยมจัตุรัสระยะปลูก 3 x 3 เมตร จะยกร่องได้ 6 ร่อง เกษตรกรมีการวางผังปลูกแบบสี่เหลี่ยมจัตุรัสระยะปลูก 3 x 3 เมตร ในร่อง 1 ร่องจะปลูกหมากได้ 2 แถว โดยต้นหมากที่ปลูกจะอยู่ห่างจากสันร่องด้านละ 1 เมตร เกษตรกรจะปลูกหมากได้แถวละ 13 ต้น หรือประมาณ 160 ต้น ในเนื้อที่ 1 ไร่

2. การปลูกหมากบนพื้นที่ราบ เกษตรกรในจังหวัดระยองที่ได้ทำการสำรวจมีวิธีการปลูกหมากบนพื้นที่ราบโดยมีระยะปลูก 2 x 3 เมตร ในเนื้อที่ 1 ไร่ ที่มีความกว้าง 40 เมตร ความยาว 40 เมตร เกษตรกรจะปลูกหมากได้ 20 แถว ๗ ละ 13 ต้น หรือประมาณ 260 ต้นในเนื้อที่ 1 ไร่

ในการคำนวณต้นทุนการปลูกหมากทั้ง 2 วิธีได้คำนวณต้นทุนเฉลี่ยสำหรับต้นหมากที่มีอายุตั้งแต่ปีที่ 1 ถึงปีที่ 10 โดยใช้ข้อมูลที่สอบถามจากเกษตรกรในจังหวัดฉะเชิงเทราและจังหวัดระยอง แหล่งละ 50 ราย ซึ่งมีรายละเอียดต้นทุนการปลูกหมากโดยเฉลี่ยที่คำนวณได้ดังต่อไปนี้

1. ค่าใช้จ่ายในการปลูก

เมื่อเริ่มปลูกหมากจะมีค่าใช้จ่ายในการปลูกต่าง ๆ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการเตรียมดิน ค่าต้นพันธุ์หมาก ค่าปุ๋ย ค่าแรงในการปลูก นอกจากนี้แล้วในปีแรกที่เริ่มปลูกอาจจะมีต้นหมากบางต้นตายไป เกษตรกรอาจต้องทำการปลูกซ่อมแทนหมากต้นเดิมด้วย ในการคำนวณค่าใช้จ่ายในการปลูก ได้ทำการรวบรวมข้อมูลจากเกษตรกรที่มีต้นหมากอายุ 1 ปีเท่านั้นเพื่อให้ได้ต้นทุนใกล้เคียงต้นทุนปัจจุบันมากที่สุด ซึ่งจากข้อมูลที่เก็บมามีเกษตรกรเพียง 5 รายในแต่ละวิธีที่มีต้นหมากอายุ 1 ปี

1.1 ค่าใช้จ่ายในการเตรียมดิน

เกษตรกรจะเสียค่าใช้จ่ายในการไถปรับที่และขุดดินยกร่องสำหรับวิธีการปลูกหมากแบบยกร่องเฉลี่ยไร่ละ 2,091.61 บาท (ตารางที่ 3.1) และค่าใช้จ่ายในการไถพรวนดินปรับที่สำหรับวิธีการปลูกหมากบนพื้นที่ราบเฉลี่ยไร่ละ 642.63 บาท (ตารางที่ 3.2)

ตารางที่ 3.1 ค่าใช้จ่ายในการเตรียมดินสำหรับการปลูกหมากแบบยกร่อง

สวนลำดับที่	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ค่าไถดินปรับที่และยกร่อง (บาท)
1	7	15,680.00
2	5	10,320.00
3	6	12,000.00
4	10	20,700.00
5	3	6,140.00
รวม	31	64,840.00
เฉลี่ยไร่ละ		2,091.61

ที่มา : จากการสอบถามเกษตรกรที่มีต้นหมากอายุ 1 ปี จำนวน 5 ราย

ตารางที่ 3.2 ค่าใช้จ่ายในการเตรียมดินสำหรับการปลูกหมากบนพื้นที่ราบ

สวนลำดับที่	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ค่าไถดินและปรับที่ (บาท)
1	5	2,650.00
2	3	2,240.00
3	4	2,400.00
4	4	2,600.00
5	3	2,320.00
รวม	19	12,210.00
เฉลี่ยไร่ละ		642.63

ที่มา : จากการสอบถามเกษตรกรที่มีต้นหมากอายุ 1 ปี จำนวน 5 ราย

1.2 ค่าต้นพันธุ์หมาก

การปลูกหมากแบบยกร่องเกษตรกรจะต้องใช้ต้นพันธุ์หมาก 160 ต้น โดยซื้อต้นพันธุ์หมากในราคาต้นละ 5 บาท คิดเป็นค่าต้นพันธุ์หมากเฉลี่ยไร่ละ 800 บาท สำหรับการปลูกหมากบนพื้นที่ราบจะต้องใช้ต้นพันธุ์หมาก 260 ต้น คิดเป็นค่าต้นพันธุ์หมากเฉลี่ยไร่ละ 1,300 บาท

1.3 ค่าปุ๋ยในการปลูก

ในการปลูกหมากเกษตรกรรมใส่ปุ๋ยคอกมูลไก่ โดยซื้อเป็นปึก 1 ปึกหนัก 10 กิโลกรัม ราคาปึกละ 5-6 บาท เกษตรกรจะนำปุ๋ยคอกคูลูกเต้ากับดินที่ขุดมาจากหลุมที่จะทำการปลูกหมากแล้วใส่ไปที่บริเวณก้นหลุม 1 หลุมจะใส่ปุ๋ยคอกประมาณ 1 กิโลกรัม สำหรับการปลูกหมากแบบยกร่อง ค่าปุ๋ยในการปลูกเฉลี่ยไร่ละ 85.65 บาท (ตารางที่ 3.3) และสำหรับการปลูกหมากบนพื้นที่ราบ ค่าปุ๋ยเฉลี่ยไร่ละ 135.79 บาท (ตารางที่ 3.4)

ตารางที่ 3.3 ปริมาณและมูลค่าปุ๋ยที่ใช้ในการปลูกหมากแบบยกร่อง

สวนลำดับที่	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ปริมาณปุ๋ยคอก (กิโลกรัม)	มูลค่าปุ๋ยคอก (บาท)
1	7	1,200	600
2	5	800	480
3	6	1,000	500
4	10	1,600	800
5	3	500	275
รวม	31	5,100	2,655
เฉลี่ยไร่ละ		164.52	85.65

ที่มา : จากการสอบถามเกษตรกรที่มีต้นหมากอายุ 1 ปี จำนวน 5 ราย

ตารางที่ 3.4 ปริมาณและมูลค่าปุ๋ยที่ใช้ในการปลูกหมากบนพื้นที่ราบ

สวนลำดับที่	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ปริมาณปุ๋ยคอก (กิโลกรัม)	มูลค่าปุ๋ยคอก (บาท)
1	5	1,300	650
2	3	800	440
3	4	1,050	525
4	4	1,050	525
5	3	800	440
รวม	19	5,000	2,580
เฉลี่ยไร่ละ		263.16	135.79

ที่มา : จากการสอบถามเกษตรกรที่มีต้นหมากอายุ 1 ปี จำนวน 5 ราย

1.4 ค่าแรงในการปลูก

การปลูกหมากต้องใช้แรงงานเริ่มตั้งแต่จัดระยะการปลูก ขุดหลุม ใส่ปุ๋ยรองกันหลุมและเอาต้นพันธุ์ใส่หลุมและกลบดิน ทำที่บังแดดและรดน้ำ ดังนั้นจึงแยกค่าแรงในการปลูกได้ดังนี้

1.4.1 ค่าแรงจัดระยะการปลูก ตามปกติเจ้าของสวนจะทำการจัดระยะการปลูกด้วยตัวเอง แต่ถ้าจ้างแรงงานจะต้องจ้างแรงงานรายวันสำหรับการปลูกแบบยกร่อง อัตราค่าแรงจัดระยะการปลูกเฉลี่ยวันละ 82.22 บาท เป็นค่าแรงเฉลี่ยไร่ละ 23.87 บาท (ตารางที่ 3.5) สำหรับการปลูกบนพื้นที่ราบอัตราค่าแรงเฉลี่ยวันละ 81.91 บาท เป็นค่าแรงเฉลี่ยไร่ละ 45.26 บาท (ตารางที่ 3.6)

1.4.2 ค่าแรงขุดหลุม การปลูกแบบยกร่องมีอัตราค่าแรงเฉลี่ยวันละ 82.50 บาท เป็นค่าแรงขุดหลุมเฉลี่ยไร่ละ 159.68 บาท (ตารางที่ 3.5) การปลูกบนพื้นที่ราบมีอัตราค่าแรงเฉลี่ยวันละ 82.76 บาท เป็นค่าแรงขุดหลุมเฉลี่ยไร่ละ 252.63 บาท (ตารางที่ 3.6)

1.4.3 ค่าแรงใส่ปุ๋ยกันหลุมและเอาต้นหมากใส่หลุมพร้อมทั้งกลบดิน การปลูกแบบยกร่องมีอัตราค่าแรงเฉลี่ยวันละ 82.50 บาท ค่าแรงเฉลี่ยไร่ละ 159.68 บาท (ตารางที่ 3.5) การปลูกบนพื้นที่ราบมีอัตราค่าแรงเฉลี่ยวันละ 82.76 บาท ค่าแรงเฉลี่ยไร่ละ 252.63 บาท (ตารางที่ 3.6)

1.4.4 ค่าแรงทำที่บังแดด ต้นหมากเมื่อเริ่มปลูกใหม่ ๆ หากถูกแดดจัดเกินไปอาจตายได้ จึงต้องทำที่บังแดดโดยใช้วัสดุจากที่มีในสวน เช่น กาบหมากหรือทางหมากซึ่งไม่มีการซื้อขายกันจึงไม่สามารถประมาณค่าวัสดุได้ แต่ต้องจ่ายค่าแรงในการทำที่บังแดด สำหรับการปลูกแบบยกร่อง อัตราค่าแรงเฉลี่ยวันละ 81.43 บาท ค่าแรงทำที่บังแดดเฉลี่ยไร่ละ 73.55 บาท (ตารางที่ 3.5) สำหรับการปลูกหมากบนพื้นที่ราบ อัตราค่าแรงเฉลี่ยวันละ 83.02 บาท ค่าแรงเฉลี่ยไร่ละ 115.79 บาท (ตารางที่ 3.6)

1.4.5 ค่าแรงรดน้ำ การรดน้ำสำหรับสวนที่ทำการยกร่องจะใช้แครงรดน้ำ โดยใช้แรงงานรายวันอัตราค่าแรงเฉลี่ยวันละ 81.43 บาท ค่าแรงรดเฉลี่ยไร่ละ 73.55 บาท (ตารางที่ 3.5) สำหรับการปลูกบนพื้นที่ราบจะรดน้ำโดยใช้สายยางและจ้างแรงงานรายวัน อัตราค่าแรงเฉลี่ยวันละ 83.02 บาท ค่าแรงรดน้ำ

เฉลี่ยไร่ละ 115.79 บาท (ตารางที่ 3.6)

สรุปค่าแรงในการปลูกหมากแบบยกร่องและบนพื้นที่ราบโดยเฉลี่ยไร่ละ 490.33 และ 782.10 บาท ตามลำดับ (ตารางที่ 3.5 และ 3.6)

1.5 ค่าใช้จ่ายในการปลูกซ่อม

ในการปลูกหมากจะมีบางต้นที่ตายไปหลังจากการทำการปลูกได้ไม่นาน ดังนั้นเพื่อให้มีการใช้ทรัพยากรที่ดินที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด เกษตรกรจะทำการปลูกต้นใหม่ซ่อมแทนต้นเดิมที่ตายไป โดยเฉลี่ยจะมีต้นหมากที่ปลูกใหม่ตายประมาณ 5% ต่อไร่ ค่าใช้จ่ายในการปลูกซ่อมไม่จำเป็นต้องเตรียมดินใหม่จะมีต้นทุนที่เกิดขึ้นคือค่าต้นทุนรั้วหมาก ค่าปุ๋ย ค่าแรงในการปลูก ยกเว้นค่าแรงจัดระยะ สำหรับการปลูกแบบยกร่องและบนพื้นที่ราบจะมีค่าใช้จ่ายในการปลูกต่อไร่ ยกเว้นค่าใช้จ่ายในการเตรียมดินและค่าแรงจัดระยะเท่ากับ 1,352.11 บาท และ 2,172.63 บาท ตามลำดับ (ตารางที่ 3.7) โดยเฉลี่ยจะต้องปลูกหมากต้นใหม่ซ่อมแทนต้นที่ตายประมาณ 5% จึงทำการประมาณค่าปุ๋ยและค่าแรงที่ใช้ในการปลูกเท่ากับ 5% ด้วย คิดเป็นค่าใช้จ่ายในการปลูกซ่อมต่อไร่สำหรับการปลูกหมากแบบยกร่องและบนพื้นที่ราบเท่ากับ 67.60 บาท และ 108.63 บาท ตามลำดับ (ตารางที่ 3.7)

จากรายละเอียดเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการปลูกแต่ละรายการตามที่ได้กล่าวมา ได้นำมาคำนวณค่าใช้จ่ายในการปลูกเฉลี่ยต่อไร่ของการปลูกหมากแบบยกร่องได้ไร่ละ 3,535.19 บาท และบนพื้นที่ราบไร่ละ 2,969.17 บาท (ตารางที่ 3.8)

2. ค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษา

ในการปลูกหมาก เกษตรกรต้องดูแลรักษาต้นหมากในแต่ละปี โดยต้องใส่ปุ๋ยพ่นยาเพื่อกำจัดโรคและศัตรูพืช ถอนหญ้าหรือพ่นยากำจัดวัชพืช รดน้ำพรวนดิน ลอกเลน และห่มลำต้น ซึ่งงานเหล่านี้ทำให้เกิดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ดังนี้

ตารางที่ 3.5 จำนวนแรงงานและค่าแรงต่อไร่ในการปลูกแบบยกร่อง

ส่วน ลำดับที่	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ค่าแรงจัดระยะ		ค่าแรงขุดหลุม		ค่าแรงใส่ปุ๋ยและปลูก		ค่าแรงทำที่บังแดด		ค่าแรงรดน้ำ		ค่าแรงรวม (บาท)
		วัน/คน	จำนวนเงิน (บาท)	วัน/คน	จำนวนเงิน (บาท)	วัน/คน	จำนวนเงิน (บาท)	วัน/คน	จำนวนเงิน (บาท)	วัน/คน	จำนวนเงิน (บาท)	
1	7	2	160	15	1,200	15	1,200	7	600	7	600	3,760
2	5	1.5	120	10	800	10	800	5	400	5	400	2,520
3	6	1.5	120	12	1,000	12	1,000	5	400	5	400	2,920
4	10	3	240	18	1,500	18	1,500	9	720	9	720	4,680
5	3	1	100	5	450	5	450	2	160	2	160	1,320
รวม	31	9	740	60	4,950	60	4,960	28	2,280	28	2,280	15,200
ค่าแรงต่อวัน			82.22		82.50		82.50		81.43		81.43	
ค่าแรงเฉลี่ย ต่อไร่			23.87		159.68		159.68		73.55		73.55	490.33

ที่มา : จากการสอบถามเกษตรกรที่เริ่มต้นทำอายุ 1 ปี จำนวน 5 ราย

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.6 จำนวนแรงงานและค่าแรงต่อไร่ในการปลูกขิ้นที่ราบ

ส่วน ลำดับที่	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ค่าแรงจัดระยะ		ค่าแรงขุดหลุม		ค่าแรงใส่ปุ๋ยและปลูก		ค่าแรงทำที่บังแดด		ค่าแรงรดน้ำ		ค่าแรงรวม (บาท)
		วัน/คน	จำนวนเงิน (บาท)	วัน/คน	จำนวนเงิน (บาท)	วัน/คน	จำนวนเงิน (บาท)	วัน/คน	จำนวนเงิน (บาท)	วัน/คน	จำนวนเงิน (บาท)	
1	5	3	240	15	1,200	15	1,200	7.5	600	7.5	600	3,840
2	3	2	150	10	800	10	800	5	400	5	400	2,550
3	4	2	160	12.5	1,000	12.5	1,000	5	400	5	400	2,960
4	4	2	160	12.5	1,000	12.5	1,000	5	400	5	400	2,960
5	3	1.5	150	8	800	8	800	4	400	4	400	2,550
รวม	19	10.5	860	58	4,800	58	4,800	26.5	2,200	26.5	2,200	14,860
ค่าแรงต่อวัน			81.91		82.76		82.76		83.02		83.02	
ค่าแรงเฉลี่ยต่อไร่			45.26		252.63		252.63		115.79	7	115.79	782.10

ที่มา : จากการสอบถามเกษตรกรที่มีต้นหมากอายุ 1 ปี จำนวน 5 ราย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.7 ค่าใช้จ่ายในการปลูกซ่อมต่อไร่สำหรับการลงทุนปลูกหมากแบบยกร่องและแบบพื้นที่ราบ

ประเภทค่าใช้จ่าย	การปลูกหมากแบบยกร่อง		การปลูกหมากแบบพื้นที่ราบ	
	ค่าใช้จ่าย ในการปลูกต่อไร่ (บาท)	ค่าใช้จ่าย* ในการปลูกซ่อม ต่อไร่ (บาท)	ค่าใช้จ่าย ในการปลูกต่อไร่ (บาท)	ค่าใช้จ่าย* ในการปลูกซ่อม ต่อไร่ (บาท)
ค่าต้นพันธุ์หมาก	800.00	40.00	1,300.00	65.00
ค่าปุ๋ยใช้ในการปลูก	85.65	4.28	135.79	6.79
ค่าแรงในการปลูก				
ค่าแรงขุดหลุม	159.68	7.98	252.63	12.63
ค่าแรงใส่ปุ๋ยและปลูก	159.68	7.98	252.63	12.63
ค่าแรงทำที่บังแดด	73.55	3.68	115.79	5.79
ค่าแรงรดน้ำ	73.55	3.68	115.79	5.79
รวมค่าใช้จ่ายทั้งหมดต่อไร่	1,352.11	67.60	2,172.63	108.63

* ค่าใช้จ่ายในการปลูกซ่อม 5% ของค่าปลูกปกติ

ตารางที่ 3.8 ค่าใช้จ่ายในการปลูกเฉลี่ยต่อไร่ของการปลูกหมากแบบยกร่อง
และบนพื้นที่ราบ

ประเภทค่าใช้จ่าย	ยกร่อง	พื้นที่ราบ
	จำนวนเงิน (บาท)	จำนวนเงิน (บาท)
ค่าใช้จ่ายในการเตรียมดิน (ตารางที่ 3.1, 3.2)	2,091.61	642.63
ค่าต้นพันธุ์หมาก	800.00	1,300.00
ค่าปุ๋ยใช้ในการปลูก (ตารางที่ 3.3, 3.4)	85.65	135.79
ค่าแรงในการปลูก : (ตารางที่ 3.5, 3.6)		
ค่าแรงจัดระยะ	23.87	45.26
ค่าแรงขุดหลุม	159.68	252.63
ค่าแรงใส่ปุ๋ยและปลูก	159.68	252.63
ค่าแรงทำที่บังแดด	73.55	115.79
ค่าแรงรดน้ำ	73.55	115.79
ค่าใช้จ่ายในการปลูกซ่อม (ตารางที่ 3.7)	67.60	108.63
รวมค่าใช้จ่ายในการปลูก	3,535.19	2,969.15

2.1 ค่าน้ำคอก

น้ำคอกที่เกษตรกรนิยมใช้ได้แก่บ่มมูลวัวมูลควาย และบ่มมูลไก่ โดยจะทำการใส่ตอนต้นฤดูฝนประมาณเดือนพฤษภาคม เกษตรกรจะซื้อน้ำคอกเป็นปึก ซึ่งจะมีราคาแตกต่างกันไปตามคุณภาพของบ่มนั้น ปึก 1 ใบบรรจุบ่มได้ 10 กิโลกรัม ราคาประมาณ 5 - 6 บาทต่อปึก เกษตรกรที่ปลูกหมากแบบยกร่องมีวิธีการใส่น้ำคอกคือ ในระยะที่ต้นหมากยังไม่ให้ผลผลิตจะใส่น้ำคอกปีละ 2 ครั้ง ๆ ละ ประมาณ 1 กิโลกรัมต่อต้น หลังจากต้นหมากให้ผลผลิตแล้วจะใส่ปริมาณมากขึ้นโดยใส่ปีละ 2 ครั้ง ๆ ละประมาณ 2 กิโลกรัมต่อต้น ในช่วง 3 ปีแรกปริมาณน้ำคอกเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีอยู่ระหว่าง 316.30 - 319.62 กิโลกรัม คิดเป็นต้นทุนเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีเท่ากับ 162.22 - 166.92 บาท เมื่อต้นหมากอายุ 4 - 10 ปี ปริมาณน้ำคอกเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีอยู่ระหว่าง 638.13 - 642.63 กิโลกรัม คิดเป็นต้นทุนเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีเท่ากับ 326.67 - 333.68 บาท (ตารางที่ 3.9)

เกษตรกรที่ปลูกหมากบนพื้นที่ราบจะใส่น้ำคอกปีละ 1 ครั้ง ๆ ละประมาณ 1 กิโลกรัมต่อต้น หลังจากต้นหมากให้ผลผลิตแล้วจะใส่ครั้งละประมาณ 2 กิโลกรัมต่อต้น ในช่วง 3 ปีแรกปริมาณน้ำคอกที่ใช้เฉลี่ยต่อไร่ต่อปีอยู่ระหว่าง 257.89 - 262.00 กิโลกรัม คิดเป็นต้นทุนเฉลี่ยต่อไร่ต่อปี 133.96 - 134.21 บาท ต้นหมากอายุ 4 - 10 ปี มีปริมาณน้ำคอกที่ใช้เฉลี่ยต่อไร่ต่อปีอยู่ระหว่าง 518.26 - 522.29 กิโลกรัม คิดเป็นต้นทุนเฉลี่ยต่อไร่ต่อปี 267.83 - 271.14 บาท (ตารางที่ 3.10)

2.2 ค่าน้ำเค็ม

น้ำเค็มที่เกษตรกรใช้ได้แก่บ่มเค็มสูตร 15-15-15 ซึ่งจะใส่ช่วงปลายฤดูฝนหลังจากเก็บผลผลิตแล้วประมาณเดือนพฤศจิกายน เกษตรกรจะซื้อน้ำเค็มเป็นกระสอบ ราคากระสอบละ 330 - 370 บาท 1 กระสอบบรรจุ 50 กิโลกรัม น้ำเค็มจะมีราคาประมาณกิโลกรัมละ 6.60 - 7.40 บาท ต้นทุนค่าน้ำเค็มในการปลูก มีดังนี้

ตารางที่ 3.9 ปริมาณและต้นทุนปุ๋ยคอกต่อไร่ต่อปีแยกตามอายุต้นหมาก
สำหรับการปลูกแบบยกร่อง

อายุต้นหมาก (ปี)	จำนวน เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ปริมาณ ปุ๋ยคอก (กิโลกรัม)	ต้นทุนค่า ปุ๋ยคอก (บาท)	ปริมาณปุ๋ยคอก เฉลี่ยต่อไร่ต่อปี (กิโลกรัม)	ต้นทุนค่าปุ๋ยคอก เฉลี่ยต่อไร่ต่อปี (บาท)
1	5	31	9,880	5,140	318.71	165.81
2	4	26	8,310	4,340	319.62	166.92
3	5	27	8,540	4,380	316.30	162.22
4	5	24	15,390	7,940	641.25	330.83
5	5	27	17,240	8,820	638.52	326.67
6	5	37	23,710	12,160	640.81	328.65
7	6	30	19,270	9,980	642.33	332.67
8	5	32	20,420	10,490	638.13	327.81
9	6	31	19,820	10,140	639.35	327.10
10	4	19	12,210	6,340	642.63	333.68
รวม	50	284	154,790	79,730	545.04	280.74

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.10 ปริมาณและต้นทุนค่าปุ๋ยคอกต่อไร่ต่อปีแยกตามอายุต้นหมาก
สำหรับการปลูกบนพื้นที่ราบ

อายุต้นหมาก (ปี)	จำนวน เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ปริมาณ ปุ๋ยคอก (กิโลกรัม)	ต้นทุนค่า ปุ๋ยคอก (บาท)	ปริมาณปุ๋ยคอก เฉลี่ยต่อไร่ต่อปี (กิโลกรัม)	ต้นทุนค่าปุ๋ยคอก เฉลี่ยต่อไร่ต่อปี (บาท)
1	5	19	4,900	2,550	257.89	134.21
2	4	15	3,930	2,010	262.00	134.00
3	6	26.5	6,900	3,550	260.38	133.96
4	3	11.5	5,960	3,080	518.26	267.83
5	4	19	9,870	5,110	519.47	268.95
6	5	27	14,080	7,310	521.48	270.74
7	7	38.5	20,030	10,350	520.26	268.83
8	3	12	6,250	3,230	520.83	269.17
9	6	33	17,140	8,920	519.39	270.30
10	7	35	18,280	9,490	522.29	271.14
รวม	50	236.5	107,340	55,600	453.87	235.10

เกษตรกรที่ปลูกหมากแบบยกร่องจะใส่ปุ๋ยเคมีในช่วงปีที่ 1 ถึงปีที่ 3 ปีละครั้ง ๆ ละประมาณ 0.5 กิโลกรัมต่อต้น แต่ตั้งแต่ปีที่ 4 ซึ่งเป็นปีที่ต้นหมากให้ผลผลิตแล้วจะใส่เพิ่มเป็นครั้งละ 1 กิโลกรัมต่อต้น ดังนั้นในช่วง 3 ปีแรกปริมาณปุ๋ยเคมีเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีอยู่ระหว่าง 76.77 - 78.08 กิโลกรัม คิดเป็นต้นทุนเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีอยู่ระหว่าง 553.54 - 556.15 บาท และในปีที่ 4 ถึงปีที่ 10 ปริมาณปุ๋ยเคมีเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีอยู่ระหว่าง 158.71 - 161.33 กิโลกรัม คิดเป็นต้นทุนเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีอยู่ระหว่าง 1,114.44 - 1,131.33 บาท (ตารางที่ 3.11)

สำหรับเกษตรกรที่ปลูกหมากบนพื้นที่ราบจะใส่ปุ๋ยเคมีในช่วงปีที่ 1 ถึงปีที่ 3 ปีละ 1 ครั้ง ๆ ละประมาณ 0.5 กิโลกรัมต่อต้น หลังจากต้นหมากให้ผลผลิตแล้วจะใส่เป็นครั้งละประมาณ 1 กิโลกรัม ในช่วง 3 ปีแรกปริมาณปุ๋ยเคมีเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีอยู่ระหว่าง 126.42 - 128.42 กิโลกรัม คิดเป็นต้นทุนเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีอยู่ระหว่าง 889.33 - 898.95 บาท ในปีที่ 4 ถึงปีที่ 10 ปริมาณปุ๋ยเคมีเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีอยู่ระหว่าง 257.39 - 262.50 กิโลกรัม คิดเป็นต้นทุนเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีอยู่ระหว่าง 1,805.22 - 1,840.00 บาท (ตารางที่ 3.12)

2.3 ค่าสารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืช

ศัตรูที่ทำความเสียหายให้แก่ต้นหมาก ได้แก่ หนอนปลอกกินใบ เพลี้ยไฟ ตัวงกินยอดหมาก เพลี้ยหอยและเพลี้ยแป้ง ปลวก และเชื้อรา ฯลฯ จึงจำเป็นต้องใช้สารเคมีต่าง ๆ เพื่อป้องกันและกำจัด สารเคมีที่นิยมใช้คือ มาลาไรออน ฟูราดาน นูวาครอน เซฟวิน 85 บาซูดิน อารามอน เทอร์ราคลอร์ เป็นต้น การจะใช้สารเคมีชนิดใดขึ้นอยู่กับช่วงเวลาที่เกิดและแมลงระบาด อีกทั้งสารเคมีที่เกษตรกรนิยมใช้มีหลายชนิดและหลายราคา จึงไม่สามารถจำแนกรายละเอียดเกี่ยวกับปริมาณการใช้และราคาของสารเคมีแต่ละชนิดได้ ดังนั้นข้อมูลที่ได้จึงมีเพียงค่าสารเคมีทั้งหมดที่ใช้เท่านั้น จากการสำรวจพบว่าเกษตรกรที่ปลูกหมากบนพื้นที่ราบไม่มีการใช้ยาป้องกันและกำจัดศัตรูพืชเลย เนื่องจากเกษตรกรเห็นว่าต้นหมากที่ปลูกมีลำต้นสูงมาก ทำให้ยากแก่การที่จะกำจัดแมลงศัตรูพืช แต่เกษตรกรที่ปลูกหมากแบบยกร่องมีการใช้สารเคมีทุกปีตั้งแต่ปีที่ 1 ถึงปีที่ 10 โดยมีค่าสารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืชเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีอยู่ระหว่าง 75.94 - 81.61 บาท (ตารางที่ 3.13)

ตารางที่ 3.11 ปริมาณและต้นทุนค่าปุ๋ยเคมีต่อไร่ต่อปีแยกตามอายุต้นหมาก
สำหรับการปลูกแบบขร่อง

อายุต้นหมาก (ปี)	จำนวน เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ปริมาณ ปุ๋ยเคมี (กิโลกรัม)	ต้นทุนค่า ปุ๋ยเคมี (บาท)	ปริมาณปุ๋ยเคมี เฉลี่ยต่อไร่ต่อปี (กิโลกรัม)	ต้นทุนค่าปุ๋ยเคมี เฉลี่ยต่อไร่ต่อปี (บาท)
1	5	31	2,380	17,160	76.77	553.55
2	4	26	2,030	14,460	78.08	556.15
3	5	27	2,090	14,960	77.41	554.07
4	5	24	3,820	27,040	159.17	1,126.67
5	5	27	4,290	30,090	158.89	1,114.44
6	5	37	5,950	41,730	160.81	1,127.84
7	6	30	4,840	33,940	161.33	1,131.33
8	5	32	5,140	36,060	160.63	1,126.88
9	6	31	4,920	34,720	158.71	1,120.00
10	4	19	3,050	21,440	160.53	1,128.42
รวม	50	284	38,510	271,600	135.60	956.34

ตารางที่ 3.12 ปริมาณและต้นทุนค่าปุ๋ยเคมีต่อไร่ต่อปีแยกตามอายุต้นหมาก
สำหรับการปลูกบนพื้นที่ราบ

อายุต้นหมาก (ปี)	จำนวน เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ปริมาณ ปุ๋ยเคมี (กิโลกรัม)	ต้นทุนค่า ปุ๋ยเคมี (บาท)	ปริมาณปุ๋ยเคมี เฉลี่ยต่อไร่ต่อปี (กิโลกรัม)	ต้นทุนค่าปุ๋ยเคมี เฉลี่ยต่อไร่ต่อปี (บาท)
1	5	19	2,440	17,080	128.42	898.95
2	4	15	1,900	13,340	126.67	889.33
3	6	26.5	3,350	23,640	126.42	892.08
4	3	11.5	2,960	20,760	257.39	1,805.22
5	4	19	4,910	34,450	258.42	1,813.16
6	5	27	7,060	49,510	261.48	1,833.70
7	7	38.5	9,980	69,870	259.22	1,814.81
8	3	12	3,150	22,080	262.50	1,840.00
9	6	33	8,620	60,450	261.21	1,831.82
10	7	35	9,120	63,960	260.57	1,827.43
รวม	50	236.5	53,490	375,140	226.17	1,586.22

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.13 ค่าสารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืชต่อไร่ต่อปีแยกตามอายุต้นหมาก
สำหรับวิธีปลูกแบบยกร่อง

อายุต้นหมาก (ปี)	จำนวน เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ค่าสารเคมีป้องกัน และกำจัดศัตรูพืช (บาท)	ค่าสารเคมีป้องกันและ กำจัดศัตรูพืชเฉลี่ย/ไร่/ปี (บาท)
1	5	31	2,530	81.61
2	4	26	2,080	80.00
3	5	27	2,170	80.37
4	5	24	1,910	79.58
5	5	27	2,150	79.63
6	5	37	2,890	78.11
7	6	30	2,410	80.33
8	5	32	2,430	75.94
9	6	31	2,450	79.03
10	4	19	1,460	76.84
รวม	50	284	22,480	79.15

2.4 ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืช

หมากในระยะแรกปลูกจะต้องคอยดูแลไม่ให้วัชพืชขึ้นปกคลุมต้นหมาก มิฉะนั้นจะทำให้ต้นหมากไม่เจริญเติบโตและอาจตายได้ จากการสำรวจพบว่าเกษตรกรที่ปลูกหมากแบบยกร่องจะกำจัดวัชพืชโดยการถอนหญ้า ดังนั้นต้นทุนในการปลูกหมากแบบยกร่องจะไม่มีค่าสารเคมีกำจัดวัชพืช แต่เกษตรกรที่ทำการปลูกหมากบนพื้นที่ราบจะทำการกำจัดวัชพืชโดยการพ่นสารเคมีกำจัดวัชพืช สารเคมีที่นิยมใช้ได้แก่ราวด้ออื่น โดยจะใช้สารเคมีมากในช่วงปีแรก ๆ และลดน้อยลงตามอายุของต้นหมาก ใน 3 ปีแรกค่าสารเคมีกำจัดวัชพืชเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีอยู่ระหว่าง 654.67 - 658.42 บาท และช่วงปีที่ 4 ถึงปีที่ 10 ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืชเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีอยู่ระหว่าง 209.71 - 228.69 บาท (ตารางที่ 3.14)

2.5 ค่าแรงในการดูแลรักษา

การที่จะให้ต้นหมากให้ผลผลิตเต็มที่มีคุณภาพดีจำเป็นจะต้องมีการดูแลบำรุงรักษาโดยการใส่ปุ๋ยกำจัดศัตรูพืช ถอนหญ้า กำจัดวัชพืช พรวนดิน รดน้ำ ลอกเลนและห่มลำต้น จึงต้องมีการใช้แรงงานซึ่งสามารถแยกเป็นค่าแรงตามประเภทของงานต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นดังนี้

2.5.1 ค่าแรงใส่ปุ๋ยคอก การใส่ปุ๋ยคอกแก่ต้นหมากจะนำปุ๋ยคอกไปผสมกับดินก่อนแล้วจึงนำไปใส่ตรงกลางระหว่างต้นหมากเพราะรากที่สามารถดูดน้ำและแร่ธาตุอาหารได้จะอยู่ที่ปลายรากห่างจากโคนต้นหมาก ต้นทุนค่าแรงใส่ปุ๋ยคอกมีดังนี้

เกษตรกรที่ปลูกหมากแบบยกร่องจะใส่ปุ๋ยคอกโดยเฉลี่ยปีละ 2 ครั้ง

เกษตรกรบางรายก็ทำการใส่ปุ๋ยด้วยตนเอง แต่ในการคำนวณค่าแรงในการใส่ปุ๋ยนี้จะถือว่ามีกรว่าจ้างแรงงานตามอัตราที่มีกรว่าจ้างกันในระหว่าง 80 - 90 บาทต่อวัน ค่าแรงใส่ปุ๋ยคอกช่วง 3 ปีแรกเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีอยู่ระหว่าง 406.77 - 412.31 บาท และช่วงปีที่ 4 ถึงปีที่ 10 ค่าแรงใส่ปุ๋ยคอกเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีอยู่ระหว่าง 654.58 - 659.03 บาท (ตารางที่ 3.15)

ตารางที่ 3.14 ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืชต่อไร่ต่อปีแยกตามอายุต้นหมากสำหรับ
การปลูกหมากบนพื้นที่ราบ

อายุต้นหมาก (ปี)	จำนวน เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ค่า สารเคมีกำจัดวัชพืช (บาท)	ค่าสารเคมีกำจัด วัชพืชเฉลี่ย/ไร่/ปี (บาท)
1	5	19	12,510	658.42
2	4	15	9,820	654.67
3	6	26.5	17,380	655.85
4	3	11.5	2,630	228.70
5	4	19	4,290	225.79
6	5	27	5,920	219.26
7	7	38.5	8,540	221.82
8	3	12	2,610	217.50
9	6	33	7,420	224.85
10	7	35	7,340	209.71
รวม	50	236.5	78,460	331.76

ศูนย์วิจัยและพัฒนา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เกษตรกรที่ปลูกหมากบนพื้นที่ราบจะใส่ปุ๋ยคอกโดยเฉลี่ยปีละ 1 ครั้ง ในช่วง 3 ปีแรก ค่าแรงใส่ปุ๋ยคอกเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีอยู่ระหว่าง 319.62 - 321.58 บาท ช่วงปีที่ 4 ถึงปีที่ 10 ค่าแรงใส่ปุ๋ยคอกเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีอยู่ระหว่าง 477.66 - 486.86 บาท (ตารางที่ 3.16)

2.5.2 ค่าแรงใส่ปุ๋ยเคมี ในการใส่ปุ๋ยเคมี เกษตรกรจะใส่ปุ๋ยเคมี โดยโรยหรือหว่านรอบ ๆ โคนต้นหมาก หลังจากนั้นเกษตรกรก็จะพรวนดินต้น ๆ กลบปุ๋ยและรดน้ำ ค่าแรงที่เกิดขึ้นจะแตกต่างกันตามอายุของต้นหมากสำหรับการปลูกหมากวิธีต่าง ๆ ดังนี้

เกษตรกรที่ปลูกหมากแบบยกร่องจะใส่ปุ๋ยเคมีโดยเฉลี่ยปีละครั้ง โดยปริมาณที่ใส่จะต่างไปตามอายุต้นหมากดังที่กล่าวมาแล้ว ในช่วง 3 ปีแรกค่าแรงใส่ปุ๋ยเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีอยู่ระหว่าง 159.62 - 164.19 บาท ในช่วงปีที่ 4 ถึงปีที่ 10 ค่าแรงใส่ปุ๋ยเคมีเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีอยู่ระหว่าง 237.19 - 244.74 บาท (ตารางที่ 3.15)

เกษตรกรที่ปลูกหมากบนพื้นที่ราบ จะมีค่าแรงใส่ปุ๋ยเคมีเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีในช่วง 3 ปีแรกอยู่ระหว่าง 249.33 - 254.74 บาท และในช่วงปีที่ 4 ถึงปีที่ 10 อยู่ระหว่าง 361.58 - 370.13 บาท (ตารางที่ 3.16)

2.5.3 ค่าแรงพ่นสารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืช เฉพาะเกษตรกรที่ปลูกหมากแบบยกร่องเท่านั้นที่จะมีการจะฉีดสารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืชโดยใช้เครื่องพ่นยาและมีการจ้างแรงงานในอัตราค่าแรงตั้งแต่ 130 - 150 บาทต่อวัน ซึ่งเป็นอัตราที่สูงกว่าค่าแรงประเภทอื่น ๆ ค่าแรงพ่นสารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืชเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีในช่วง 3 ปีแรกอยู่ระหว่าง 53.08 - 54.52 บาท และช่วงปีที่ 4 ถึงปีที่ 10 เฉลี่ยต่อไร่ต่อปีอยู่ระหว่าง 47.89 - 53.67 บาท (ตารางที่ 3.17)

2.5.4 ค่าแรงกำจัดวัชพืช ในการทำสวนหมากเกษตรกรต้องคอยดูแลรักษา ไม่ปล่อยให้วัชพืชขึ้นมาปกคลุม เนื่องจากวัชพืชเหล่านั้นจะแย่งธาตุอาหารจากต้นหมากมีผลทำให้ต้นหมากเจริญเติบโตไม่เต็มที่และให้ผลผลิตน้อยลงได้ การกำจัดวัชพืชสามารถทำได้ 2 วิธีคือ การถอนหญ้าหรือวัชพืชโดยใช้แรงงานคนในการถอนและการใช้สารเคมีกำจัดวัชพืชโดยใช้เครื่องพ่นยาเป็นเครื่องมือช่วย ต้นทุนค่าแรงในการกำจัดวัชพืชมีดังนี้

ตารางที่ 3.15 ค่าแรงในการใส่ปุ๋ยต่อไร่ต่อปีแยกตามอายุของต้นหมากสำหรับการปลูกแบบขกร่อง

อายุ ต้นหมาก (ปี)	จำนวน เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ค่าแรง ใส่ปุ๋ยคอก (บาท)	ค่าแรง ใส่ปุ๋ยเคมี (บาท)	ค่าแรงใส่ปุ๋ยคอก เฉลี่ยต่อไร่ต่อปี (บาท)	ค่าแรงใส่ปุ๋ยเคมี เฉลี่ยต่อไร่ต่อปี (บาท)
1	5	31	12,610	5,090	406.77	164.19
2	4	26	10,720	4,150	412.31	159.62
3	5	27	11,020	4,340	408.15	160.74
4	5	24	15,710	5,720	654.58	238.33
5	5	27	17,740	6,510	657.04	241.11
6	5	37	24,280	8,850	656.22	239.19
7	6	30	19,690	7,280	656.33	242.67
8	5	32	20,950	7,590	654.69	237.19
9	6	31	20,430	7,510	659.03	242.26
10	4	19	12,510	4,650	658.42	244.74
รวม	50	284	165,660	61,690	583.31	217.22

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.16 ค่าแรงในการใส่ปุ๋ยต่อไร่ต่อปีแยกตามอายุของต้นหมากสำหรับการปลูกบนพื้นที่ราบ

อายุ ต้นหมาก (ปี)	จำนวน เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ค่าแรง ใส่ปุ๋ยคอก (บาท)	ค่าแรง ใส่ปุ๋ยเคมี (บาท)	ค่าแรงใส่ปุ๋ยคอก เฉลี่ยต่อไร่ต่อปี (บาท)	ค่าแรงใส่ปุ๋ยเคมี เฉลี่ยต่อไร่ต่อปี (บาท)
1	5	19	6,110	4,840	321.58	254.74
2	4	15	4,810	3,740	320.67	249.33
3	6	26.5	8,470	6,690	319.62	252.45
4	3	11.5	5,540	4,190	481.74	364.35
5	4	19	9,090	6,870	478.42	361.58
6	5	27	13,110	9,780	485.56	362.22
7	7	38.5	18,390	14,250	477.66	370.13
8	3	12	5,760	4,380	480.00	365.00
9	6	33	15,780	12,130	478.18	367.58
10	7	35	17,040	12,890	486.86	368.29
รวม	50	236.5	104,100	79,760	440.17	337.25

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.17 ค่าแรงพ่นสารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืชต่อไร่ต่อปีแยกตามอายุ
ต้นหมากสำหรับการปลูกหมากแบบยกร่อง

อายุต้นหมาก (ปี)	จำนวน เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ค่าแรงพ่นสารเคมีป้องกัน และกำจัดศัตรูพืช (บาท)	ค่าแรงพ่นสารเคมีป้องกัน และกำจัดศัตรูพืชเฉลี่ย ต่อไร่ต่อปี (บาท)
1	5	31	1,690	54.52
2	4	26	1,380	53.08
3	5	27	1,450	53.70
4	5	24	1,260	52.50
5	5	27	1,390	51.48
6	5	37	1,950	52.70
7	6	30	1,610	53.67
8	5	32	1,590	49.69
9	6	31	1,570	50.65
10	4	19	910	47.89
รวม	50	284	14,800	52.11

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เกษตรกรที่ปลูกหมากแบบขกร่องจะกำจัดวัชพืชโดยวิธีการถอนและใช้แรงงานคนในอัตราค่าแรงประมาณ 80 - 100 บาทต่อวัน ในช่วง 3 ปีแรกที่ทำการปลูกจะทำการกำจัดวัชพืชเฉลี่ยปีละ 3 ครั้ง คิดเป็นค่าแรงกำจัดวัชพืชช่วงปีที่ 1 ถึงปีที่ 3 เฉลี่ยต่อไร่ต่อปี 493.85 - 499.35 บาท ช่วงปีที่ 4 ถึงปีที่ 10 เกษตรกรจะกำจัดวัชพืชปีละ 2 ครั้ง ค่าแรงกำจัดวัชพืชเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีอยู่ระหว่าง 312.63 - 323.78 บาท (ตารางที่ 3.18)

เกษตรกรที่ปลูกหมากแบบพื้นที่ราบจะกำจัดวัชพืชโดยใช้สารเคมีกำจัดวัชพืช และใช้แรงงานคนในการพ่นสารเคมีอัตราค่าแรงประมาณ 130 - 150 บาทต่อวัน เกษตรกรจะพ่นสารเคมีกำจัดวัชพืชในช่วง 3 ปีแรกปีละ 3 ครั้ง ปีที่ 4 ถึงปีที่ 10 จะทำเพียงปีละครั้งเท่านั้น คิดเป็นค่าแรงกำจัดวัชพืช โดยใช้เครื่องพ่นยาสำหรับเกษตรกรที่ปลูกหมากบนพื้นที่ราบในช่วง 3 ปีแรกเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีอยู่ระหว่าง 260.67 - 264.21 บาท ช่วงปีที่ 4 ถึงปีที่ 10 ค่าแรงพ่นสารเคมีกำจัดวัชพืชเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีอยู่ระหว่าง 83.14 - 87.83 บาทต่อไร่ต่อปี (ตารางที่ 3.19)

2.5.5 ค่าแรงรดน้ำ การปลูกหมากทั้งแบบขกร่องและบนพื้นที่ราบไม่จำเป็นต้องรดน้ำตลอดทั้งปี การรดน้ำต้นหมากจะทำเฉพาะในช่วงฤดูแล้งประมาณ 4 เดือน ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนพฤษภาคม

เกษตรกรที่ปลูกหมากแบบขกร่องจะรดน้ำในฤดูแล้งโดยใช้เครื่องซึ่งมีลักษณะคล้ายกระบวยตักน้ำทำด้วยสังกะสีมีด้ามไม้ไผ่ยาว ๆ ตักน้ำในร่องมารดที่โคนต้นหมาก และในฤดูฝนหากมีน้ำในร่องมากไป ก็ต้องระบายน้ำออกให้เหลือต่ำกว่าสันร่องประมาณ 50 เซนติเมตร จากการสำรวจพบว่าในช่วง 3 ปีแรก เกษตรกรจะรดน้ำโดยเฉลี่ย 3 วันต่อ 1 ครั้ง หรือ 1 เดือนรดน้ำ 10 ครั้ง ใน 1 ปีรดน้ำ 4 เดือนรวมเป็นรดน้ำทั้งหมด 40 ครั้งต่อปี คิดเป็นค่าแรงรดน้ำเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีอยู่ระหว่าง 319.26 - 323.85 บาท ช่วงปีที่ 4 ถึงปีที่ 10 เกษตรกรจะรดน้ำในฤดูแล้งโดยเฉลี่ย 5 วันต่อ 1 ครั้ง หรือเดือนละ 6 ครั้ง เท่ากับ 1 ปี จะรดน้ำประมาณ 24 ครั้ง คิดเป็นค่าแรงรดน้ำเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีอยู่ระหว่าง 194.06 - 200.83 บาท (ตารางที่ 3.20)

ตารางที่ 3.18 ค่าแรงกำจัดวัชพืชต่อไร่ต่อปีโดยการถอนแยกตามอายุต้นหมาก
สำหรับการปลูกแบบขร่อง

อายุต้นหมาก (ปี)	จำนวน เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ค่าแรงกำจัดวัชพืช (บาท)	ค่าแรงกำจัดวัชพืช เฉลี่ยต่อไร่ต่อปี (บาท)
1	5	31	15,480	499.35
2	4	26	12,840	493.85
3	5	27	13,410	496.67
4	5	24	7,720	321.67
5	5	27	8,620	319.26
6	5	37	11,980	323.78
7	6	30	9,490	316.33
8	5	32	10,160	317.50
9	6	31	9,760	314.84
10	4	19	5,940	312.63
รวม	50	284	105,400	371.13

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.19 ค่าแรงพ่นสารเคมีกำจัดวัชพืชต่อไร่ต่อปีแยกตามอายุต้นหมาก
สำหรับการปลูกหมากบนพื้นที่ราบ

อายุต้นหมาก (ปี)	จำนวน เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ค่าแรงพ่นสารเคมี กำจัดวัชพืช (บาท)	ค่าแรงพ่นสารเคมี กำจัดวัชพืชเฉลี่ย ต่อไร่ต่อปี (บาท)
1	5	19	5,020	264.21
2	4	15	3,910	260.67
3	6	26.5	6,990	263.77
4	3	11.5	1,010	87.83
5	4	19	1,650	86.84
6	5	27	2,290	84.81
7	7	38.5	3,280	85.19
8	3	12	1,010	84.17
9	6	33	2,850	86.36
10	7	35	2,910	83.14
รวม	19	236.5	30,920	130.74

เกษตรกรที่ปลูกหมากบนพื้นที่ราบจะรดน้ำในช่วงฤดูแล้ง 4 เดือน โดยในช่วง 3 ปีแรกเกษตรกรจะให้น้ำแก่ต้นหมากมากกว่าช่วง 7 ปีหลัง จากการสำรวจพบว่า 3 ปีแรก เกษตรกรจะรดน้ำให้แก่ต้นหมาก 3 วันต่อ 1 ครั้ง หรือเท่ากับปีละ 40 ครั้ง เช่นเดียวกับการปลูกแบบยกร่องคิดเป็นค่าแรงรดน้ำเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีอยู่ระหว่าง 485.28 - 493.68 บาท ช่วงปีที่ 4 ถึงปีที่ 10 เกษตรกรจะให้น้ำแก่ต้นหมากน้อยลง คือประมาณ 1 อาทิตย์ครั้งหรือเดือนละ 4 ครั้งเท่ากับปีละ 16 ครั้ง คิดเป็นค่าแรงรดน้ำเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีอยู่ระหว่าง 180.86 - 189.57 บาทต่อไร่ต่อปี (ตาราง ที่ 3.21)

2.5.6 ค่าแรงพรวนดิน ในปีหนึ่ง ๆ ธาตุอาหารและสารอินทรีย์วัตถุต่าง ๆ ที่มีอยู่ตามผิวดินในสวนหมากจะถูกชะล้างออกไปด้วยน้ำฝนเป็นจำนวนมาก ดังนั้นหลังจากที่เกษตรกรใส่ปุ๋ยคอกให้แก่ต้นหมากในตอนต้นฤดูฝนแล้ว หลังจากนั้นประมาณ 3 เดือน ฝนจะชะล้างธาตุอาหารตามผิวดิน เกษตรกรจึงต้องขุดดินบริเวณรอบ ๆ ต้นหมากมาใส่โคนต้นหมากพร้อมทั้งทำการพรวนดินซึ่งควรจะทำอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ในช่วงปีแรก ๆ การพรวนดินจะทำได้ง่ายกว่าในช่วงปีหลัง ๆ ต้นทุนค่าแรงในการพรวนดินมีดังนี้

ตลอดระยะเวลา 10 ปีที่ปลูก ทั้งเกษตรกรที่ปลูกหมากแบบยกร่องและแบบพื้นที่ราบจะทำการพรวนดินปีละครั้ง คิดเป็นค่าแรงพรวนดินเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีอยู่ระหว่าง 320.77 - 325.79 บาท (ตารางที่ 3.22) และ 519.33 - 525.14 บาท (ตารางที่ 3.23)

2.5.7 ค่าแรงลอกเลน สวนหมากที่มีการปลูกแบบยกร่องควร จะทำการลอกเลนทุกปี ปีละ 1 ครั้ง เพื่อไม่ให้ท้องร่องตันขึ้นเก็บกักน้ำไม่ได้ การลอกเลนจะทำการในช่วงเดือนพฤศจิกายน - กุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นช่วงที่แล้ง ทำให้เลนที่ลอกในช่วงนี้จะแห้งเร็วและเกาะตัวกันดี หากการลอกเลนทำในฤดูฝนนอกจากเลนจะแห้งช้าแล้ว ฝนที่ตกลงมาจะชะดินที่เพิ่งลอกมาใหม่ ๆ ให้ไหลกลับไปในท้องร่องอีก เกษตรกรจะสาดเลนให้ทั่วร่องรวมทั้งที่โคนต้นหมากด้วย เพื่อเป็นการเพิ่มธาตุอาหารและไม่ให้รากต้นหมากลอย ค่าแรงลอกเลนในช่วง 3 ปีแรกเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีอยู่ระหว่าง 289.23 - 301.94 บาท ช่วงปีที่ 4 ถึงปีที่ 10 ค่าลอกเลนเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีอยู่ระหว่าง 291.11 - 302.70 บาท (ตารางที่ 3.24) ค่าใช้จ่ายนี้จะไม่มีในกรณีที่เป็นสวนหมากที่ปลูกบนที่ราบ

ตารางที่ 3.20 ค่าแรงรดน้ำต่อไร่ต่อปีแยกตามอายุต้นหมากสำหรับการปลูก
แบบบกร่อง

อายุต้นหมาก (ปี)	จำนวน เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ค่าแรงรดน้ำ (บาท)	ค่าแรงรดน้ำเฉลี่ย ต่อไร่ต่อปี (บาท)
1	5	31	9,980	321.94
2	4	26	8,420	323.85
3	5	27	8,620	319.26
4	5	24	4,820	200.83
5	5	27	5,320	197.04
6	5	37	7,240	195.68
7	6	30	5,960	198.67
8	5	32	6,210	194.06
9	6	31	6,120	197.42
10	4	19	3,720	195.79
รวม	50	284	66,410	233.84

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.21 ค่าแรงรดน้ำต่อไร่ต่อปีแยกตามอายุต้นหมากสำหรับการปลูก
บนพื้นราบ

อายุต้นหมาก (ปี)	จำนวน เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ค่าแรงรดน้ำ (บาท)	ค่าแรงรดน้ำเฉลี่ย ต่อไร่ต่อปี (บาท)
1	5	19	9,380	493.68
2	4	15	7,310	487.33
3	6	26.5	12,860	485.28
4	3	11.5	2,180	189.57
5	4	19	3,550	186.84
6	5	27	5,050	187.04
7	7	38.5	7,080	183.90
8	3	12	2,230	185.83
9	3	33	6,140	186.06
10	7	35	6,330	180.86
รวม	50	236.5	62,110	262.62

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.22 ค่าแรงพรวนดินต่อไร่ต่อปีแยกตามอายุต้นหมากสำหรับการ
ปลูกหมากแบบยกร่อง

อายุต้นหมาก (ปี)	จำนวน เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ค่าแรงพรวนดิน (บาท)	ค่าแรงพรวนดิน เฉลี่ยต่อไร่ต่อปี (บาท)
1	5	31	9,960	321.29
2	4	26	8,340	320.77
3	5	27	8,710	322.59
4	5	24	7,750	322.92
5	5	27	8,760	324.44
6	5	37	11,960	323.24
7	6	30	9,750	325.00
8	5	32	10,390	324.69
9	6	31	10,080	325.16
10	4	19	6,190	325.79
รวม	50	284	91,890	323.56

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.23 ค่าแรงพรวนดินต่อไร่ต่อปีแยกตามอายุต้นหมากสำหรับการปลูกบนพื้นที่ราบ

อายุต้นหมาก (ปี)	จำนวน เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ค่าแรงพรวนดิน (บาท)	ค่าแรงพรวนดิน เฉลี่ยต่อไร่ต่อปี (บาท)
1	5	19	9,910	521.58
2	4	15	7,790	519.33
3	6	26.5	13,800	520.75
4	3	11.5	6,010	522.61
5	4	19	9,940	523.16
6	5	27	14,080	521.48
7	7	38.5	20,160	523.64
8	3	12	6,290	524.17
9	6	33	17,220	521.82
10	7	35	18,380	525.14
รวม	50	236.5	123,580	522.54

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.24 ค่าแรงลอกเลนต่อไร่ต่อปีแยกตามอายุต้นหมากสำหรับการ
ปลูกหมากแบบยกร่อง

อายุต้นหมาก (ปี)	จำนวน เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ค่าแรงลอกเลน (บาท)	ค่าแรงลอกเลน เฉลี่ยต่อไร่ต่อปี (บาท)
1	5	31	9,360	301.94
2	4	26	7,520	289.23
3	5	27	8,040	297.78
4	5	24	7,220	300.83
5	5	27	7,860	291.11
6	5	37	11,200	302.70
7	6	30	8,920	297.33
8	5	32	9,460	295.63
9	6	31	9,240	298.06
10	4	19	5,620	295.79
รวม	50	284	84,440	297.32

2.5.8 ค่าแรงหุ้มลำตัน เมื่อต้นหมากอายุได้ 1 ปี จะเริ่มย่างปล้องซึ่งลำตันยังอ่อนอยู่และมีสีเขียว หากถูกแดดเผาลำตันจะทำให้ลำตันแห้ง ต้นหมากจะไม่เจริญเติบโตและอาจตายได้ จึงควรทำการหุ้มลำตันหมากในช่วงฤดูแล้งหลังจากหมดฝนแล้วหลังจากนั้นประมาณ 5-6 เดือน พอฝนเริ่มตกจึงเอาวัสดุที่หุ้มต้นออก การหุ้มลำตันจะทำเฉพาะในช่วงปีที่ 2 ถึงปีที่ 4 ต้นทุนค่าแรงหุ้มลำตันมีดังนี้

เกษตรกรที่ปลูกหมากทั้ง 2 แบบจะหุ้มลำตันหมากปีละครั้ง โดยมีค่าแรงหุ้มลำตันหมากปีที่ 2 ถึงปีที่ 4 ของการปลูกแบบยกร่องเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีอยู่ระหว่าง 120.77 - 123.70 บาท (ตารางที่ 3.25) และการปลูกหมากบนพื้นที่ราบเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีอยู่ระหว่าง 230.67 - 234.34 บาท (ตารางที่ 3.26)

ตารางที่ 3.25 ค่าแรงหุ้มลำตันต่อไร่ต่อปีแยกตามอายุต้นหมากสำหรับการปลูกหมากแบบยกร่อง

อายุต้นหมาก (ปี)	จำนวน เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ค่าแรงหุ้มลำตัน (บาท)	ค่าแรงหุ้มลำตัน เฉลี่ยต่อไร่ต่อปี (บาท)
2	4	26	3,140	120.77
3	5	27	3,340	123.70
4	5	24	2,920	121.67
รวม	14	77	9,400	122.08

ตารางที่ 3.26 ค่าแรงหุ้มลำต้นต่อไร่ต่อปีแยกตามอายุต้นหมากสำหรับการปลูหมากบนพื้นที่ราบ

อายุต้นหมาก (ปี)	จำนวนเกษตรกร (ราย)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ค่าแรงหุ้มลำต้น (บาท)	ค่าแรงหุ้มลำต้นเฉลี่ยต่อไร่ต่อปี (บาท)
2	4	15	3,460	230.67
3	6	26.5	6,210	234.34
4	3	11.5	2,670	232.17
รวม	13	53	12,340	232.83

2.6 ค่าวัสดุหุ้มลำต้น การหุ้มลำต้นหมากจะทำโดยใช้ทางมะพร้าวทางหมากหรือทางจากหุ้มปิดลำต้นไว้โดยรอบแล้วใช้เชือกผูกมัดติดกับลำต้นให้แน่นไม่ให้หลุดจากการสำรวจ เกษตรกรจะใช้ทางหมากซึ่งได้จากในสวนหมากของเกษตรกรเองมาทำการหุ้มลำต้นจึงไม่มีต้นทุนวัสดุประเภทนี้และไม่มีการซื้อขายกันจึงไม่สามารถคำนวณต้นทุนออกมาได้ จะมีก็เพียงเชือกฟางที่ซื้อมาเพื่อใช้ในการมัดทางหมากให้ติดกับลำต้น ต้นทุนค่าเชือกฟางมีดังนี้คือ

เกษตรกรที่ปลูหมากแบบยกร่องจะมีค่าเชือกฟางเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีอยู่ระหว่าง 38.85 - 39.63 บาท (ตารางที่ 3.27) สำหรับเกษตรกรที่ปลูหมากบนพื้นที่ราบจะมีค่าเชือกฟางเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีอยู่ระหว่าง 54.67 - 57.39 บาท (ตารางที่ 3.28)

ตารางที่ 3.27 ค่าวัสดุหุ้มลำต้นต่อไร่ต่อปีแยกตามอายุต้นหมากสำหรับการปลูกแบบยกร่อง

อายุต้นหมาก (ปี)	จำนวนเกษตรกร (ราย)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ค่าเชือกฟาง (บาท)	ค่าเชือกฟางเฉลี่ยต่อไร่ต่อปี (บาท)
2	4	26	1,010	38.85
3	5	27	1,070	39.63
4	5	24	940	39.17
รวม	14	77	3,020	39.22

ตารางที่ 3.28 ค่าวัสดุหุ้มลำต้นต่อไร่ต่อปีแยกตามอายุต้นหมากสำหรับการปลูกบนพื้นที่ราบ

อายุต้นหมาก (ปี)	จำนวนเกษตรกร (ราย)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ค่าเชือกฟาง (บาท)	ค่าเชือกฟางเฉลี่ยต่อไร่ต่อปี (บาท)
2	4	15	820	54.67
3	6	26.5	1,510	56.98
4	3	11.5	660	57.39
รวม	13	53	2,990	56.42

2.7 ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง น้ำมันสำหรับเครื่องสูบน้ำจะใช้ น้ำมันเบนซิน
ธรรมดา ราคา ลิตรละ 9 - 10 บาท ต้นทุนค่าน้ำมันเชื้อเพลิงมีดังนี้คือ

สวนหมากแบบยกร่องจะใช้เครื่องสูบน้ำเพื่อสูบน้ำเข้าสวนเก็บเอา
ไว้ใช้ในช่่วงฤดูแล้ง สำหรับในฤดูฝนถ้าในสวนมีมากเกินไปก็ต้องใช้เครื่องสูบน้ำเพื่อระ
บายน้ำออกจากสวนด้วยเช่นกัน ต้นทุนค่าน้ำมันเชื้อเพลิงเฉลี่ยต่อไร่ของแต่ละปีจะมีจำนวน
ใกล้เคียงกันคือ 283.22 ถึง 309.68 บาท (ตารางที่ 3.29)

สวนหมากแบบพื้นที่ราบจะใช้เครื่องสูบน้ำในการรดน้ำแต่ละครั้ง
ดังนั้นค่าน้ำมันเชื้อเพลิงต่อไร่ต่อปีในช่วง 3 ปีแรกจะมากกว่าปีที่ 4 ถึงปีที่ 10 เนื่องจาก
เกษตรกรที่ปลูกหมากจะรดน้ำในช่วง 3 ปีแรกมากกว่าการรดน้ำในช่วง 7 ปีหลัง กล่าวคือ
ในช่วง 3 ปีแรกค่าน้ำมันเชื้อเพลิงเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีอยู่ระหว่าง 560.75 - 569.47 บาท
และในปีที่ 4 ถึงปีที่ 10 ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีอยู่ระหว่าง 217.43 -
228.70 บาท (ตารางที่ 3.30)

2.8 ค่าซ่อมแซมเครื่องมือและอุปกรณ์ เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้งาน
ซ่อมต้องมีการชำรุดเสียหาย จึงต้องทำการซ่อมแซมให้ใช้งานได้ตามปกติ บางครั้งเป็น
การซ่อมโดยเสียค่าแรงเล็ก ๆ น้อย บางครั้งก็ต้องเปลี่ยนอะไหล่ชิ้นส่วนต่าง ๆ เครื่อง
มือและอุปกรณ์สำคัญที่ต้องซ่อมแซมอยู่เสมอ ได้แก่ เครื่องสูบน้ำ และเครื่องพ่นยา
โดยมีต้นทุนค่าซ่อมแซมดังนี้คือ

เกษตรกรที่ปลูกหมากแบบยกร่องจะเสียค่าซ่อมแซมเครื่องมือและอุปกรณ์ใน
แต่ละปีมีจำนวนใกล้เคียงกัน คือเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีอยู่ระหว่าง 76.25 - 86.45 บาท
(ตารางที่ 3.31)

เกษตรกรที่ปลูกหมากบนพื้นที่ราบจะเสียค่าซ่อมแซมเครื่องมือและอุปกรณ์
เฉลี่ยต่อไร่ต่อปีอยู่ระหว่าง 54.57 - 69.39 บาท (ตารางที่ 3.32)

ตารางที่ 3.29 ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงต่อไร่ต่อปีแยกตามอายุต้นหมากสำหรับการปลูก
แบบขร่อง

อายุต้นหมาก (ปี)	จำนวน เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง (บาท)	ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง เฉลี่ยต่อไร่ต่อปี (บาท)
1	5	31	9,600	309.68
2	4	26	7,480	287.69
3	5	27	7,960	294.81
4	5	24	7,280	303.33
5	5	27	8,130	301.11
6	5	37	10,800	291.89
7	6	30	8,540	284.67
8	5	32	9,340	291.88
9	6	31	8,780	283.22
10	4	19	5,450	286.84
รวม	50	284	83,360	293.52

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.30 คำน้ำมันเชื้อเพลิงต่อไร่ต่อปีแยกตามอายุต้นหมากสำหรับการปลูกบนพื้นที่ราบ

อายุต้นหมาก (ปี)	จำนวนเกษตรกร (ราย)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง (บาท)	ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงเฉลี่ยต่อไร่ต่อปี (บาท)
1	5	19	10,820	569.47
2	4	15	8,510	567.33
3	6	26.5	14,860	560.75
4	3	11.5	2,630	228.70
5	4	19	4,270	224.74
6	5	27	6,100	225.93
7	7	38.5	8,630	224.16
8	3	12	2,680	223.33
9	6	33	7,230	219.09
10	7	35	7,610	217.43
รวม	50	236.5	73,340	310.11

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.31 ค่าซ่อมแซมเครื่องมือและอุปกรณ์ต่อไร่ต่อปีแยกตามอายุต้นหมาก
สำหรับการปลูกแบบยกทรง

อายุต้นหมาก (ปี)	จำนวน เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ค่าซ่อมแซมเครื่องมือ และอุปกรณ์ (บาท)	ค่าซ่อมแซมเครื่องมือ และอุปกรณ์เฉลี่ย ต่อไร่ต่อปี (บาท)
1	5	31	2,680	86.45
2	4	26	2,200	84.62
3	5	27	2,330	86.30
4	5	24	2,050	85.42
5	5	27	2,320	85.93
6	5	37	3,110	84.05
7	6	30	2,480	82.67
8	5	32	2,440	76.25
9	6	31	2,420	78.06
10	4	19	1,450	76.32
รวม	50	284	23,480	82.68

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.32 ค่าซ่อมแซมเครื่องมือและอุปกรณ์ต่อไร่ต่อปีแยกตามอายุต้นหมาก
สำหรับการปลูกบนพื้นที่ราบ

อายุต้นหมาก (ปี)	จำนวน เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ค่าซ่อมแซมเครื่องมือ และอุปกรณ์ (บาท)	ค่าซ่อมแซมเครื่องมือ และอุปกรณ์เฉลี่ย ต่อไร่ต่อปี (บาท)
1	5	19	1,280	67.37
2	4	15	890	59.33
3	6	26.5	1,630	61.51
4	3	11.5	680	59.13
5	4	19	1,250	65.79
6	5	27	1,640	60.74
7	7	38.5	2,420	62.86
8	3	12	780	65.00
9	6	33	2,290	69.39
10	7	35	1,910	54.57
รวม	50	236.5	14,770	62.45

3. ค่าใช้จ่ายในการเก็บผลผลิต

ค่าใช้จ่ายในการเก็บผลผลิตย่อมขึ้นอยู่กับปริมาณผลหมากที่เก็บได้ในแต่ละปี จากการศึกษาพบว่าจะเริ่มเก็บผลหมากได้ตั้งแต่ปีที่ 4 เป็นต้นไป ปริมาณผลหมากที่เก็บได้จะแตกต่างกันตามอายุต้นหมากและตามวิธีการปลูก กล่าวคือผลผลิตที่ได้จากการปลูกหมากแบบยกร่องเฉลี่ยต่อต้นจะสูงกว่าการปลูกหมากแบบพื้นที่ราบ แต่เมื่อพิจารณาถึงผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ปรากฏว่าการปลูกหมากบนพื้นที่ราบมีผลผลิตสูงกว่าแบบยกร่อง เพราะพื้นที่ 1 ไร่ ของการปลูกหมากบนพื้นที่ราบสามารถปลูกได้ 260 ต้น ขณะที่แบบยกร่องปลูกได้เพียง 160 ต้น จากศึกษาพบว่าเกษตรกรที่ปลูกหมากแบบยกร่องมีจำนวนผลผลิตตั้งแต่ปีที่ 4 ถึงปีที่ 10 อยู่ระหว่าง 15,200 - 100,800 ผลต่อไร่ต่อปี โดยผลผลิตในแต่ละปีจะค่อย ๆ เพิ่มขึ้นจนถึงปีที่ 9 และลดลงในปีที่ 10 (ตารางที่ 3.33) และมีผลผลิตเฉลี่ยต่อต้นจากปีที่ 4 ถึงปีที่ 10 อยู่ระหว่าง 95 - 630 ผลต่อต้นต่อปี สำหรับเกษตรกรที่ปลูกหมากบนพื้นที่ราบมีจำนวนผลผลิตตั้งแต่ปีที่ 4 ถึงปีที่ 10 อยู่ระหว่าง 19,443.48 ผล ถึง 119,600 ผลต่อไร่ต่อปี โดยผลผลิตในแต่ละปีจะค่อย ๆ เพิ่มขึ้นจนถึงปีที่ 8 และเริ่มลดลงในปีที่ 9 (ตารางที่ 3.34) และผลผลิตเฉลี่ยต่อต้นจากปีที่ 4 - ปีที่ 10 อยู่ระหว่าง 74.78 ผล ถึง 460 ผล

ค่าใช้จ่ายในการเก็บจะประกอบด้วยค่าภาระในการเก็บได้แก่ ตะขอเก็บหมาก เข่ง กระสอบ (ซึ่งได้คำนวณเป็นค่าเสื่อมราคาในค่าใช้จ่ายอื่น ๆ แล้วในหน้า 99 และ 100) และค่าแรงในการเก็บซึ่งจะคิดตามจำนวนผลผลิตที่เก็บได้ จากการสำรวจพบว่าค่าแรงในการเก็บผลหมากสำหรับการปลูกหมากทั้ง 2 วิธีอยู่ระหว่าง 3 - 5 บาทต่อร้อยผล โดยช่วงที่มีหมากให้เก็บน้อย ค่าแรงในการเก็บประมาณ 5 บาทต่อร้อยผล แต่ช่วงไหนมีหมากให้เก็บมากค่าแรงในการเก็บจะประมาณ 3 บาทต่อร้อยผล ในปีหนึ่ง ๆ จะเก็บผลหมากได้เป็นระยะเวลา 10 เดือน ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์จนถึงเดือนพฤศจิกายน แต่จะมีเพียงช่วง 3 เดือนระหว่างเดือนมิถุนายนถึงเดือนสิงหาคมที่มีหมากให้เก็บมาก การคำนวณต้นทุนค่าแรงในการเก็บผลผลิตจะใช้ต้นทุนถั่วเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก ดังนี้คือ

ตารางที่ 3.33 ปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปีแยกตามอายุต้นหมากสำหรับการปลูกหมาก
แบบกร่อง

อายุ ต้นหมาก (ปี)	จำนวน เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	จำนวน ต้นหมาก (ต้น)	ปริมาณ ผลผลิตรวม (ผล)	ปริมาณผลผลิต เฉลี่ยต่อไร่ต่อปี (ผล)	ปริมาณผลผลิต เฉลี่ยต่อต้น (ผล)
1	5	31	4,960	-	-	-
2	4	26	4,160	-	-	-
3	5	27	4,320	-	-	-
4	5	24	3,840	364,800	15,200.00	95.00
5	5	27	4,320	729,600	27,022.22	168.89
6	5	37	5,920	1,808,000	48,864.86	305.41
7	6	30	4,800	2,489,600	82,986.67	518.67
8	5	32	5,120	3,100,800	96,900.00	605.63
9	6	31	4,960	3,124,800	100,800.00	630.00
10	4	19	3,040	1,785,600	93,978.95	587.37
รวม	50	284	45,440			
รวมที่ให้ ผลผลิต	36	200	32,000	13,403,200	67,016.00	418.85

ตารางที่ 3.34 ปริมาณผลผลิตต่อไร่ต่อปีแยกตามอายุต้นหมากสำหรับการปลูกหมากบนพื้นที่ราบ

อายุต้นหมาก (ปี)	จำนวนเกษตรกร (ราย)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	จำนวนต้นหมาก (ต้น)	ปริมาณผลผลิตรวม (ผล)	ปริมาณผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ต่อปี (ผล)	ปริมาณผลผลิตเฉลี่ยต่อต้น (ผล)
1	5	19	4,940	-	-	-
2	4	15	3,900	-	-	-
3	6	26.5	6,890	-	-	-
4	3	11.5	2,990	223,600	19,443.48	74.78
5	4	19	4,940	585,000	30,789.47	118.42
6	5	27	7,020	1,549,600	57,392.59	220.74
7	7	38.5	10,010	3,619,200	94,005.19	361.56
8	3	12	3,120	1,435,200	119,600.00	460.00
9	6	33	8,580	3,931,200	119,127.27	458.18
10	7	35	9,100	3,983,200	113,805.71	437.71
รวม	50	236.5	61,490			
รวมที่ให้ผลผลิต	35	176	45,760	15,327,000	87,085.23	334.94

ค่าแรงในการเก็บผลผลิต

$$= \frac{(\text{ค่าแรงในการเก็บช่วงผลผลิตน้อย} \times \text{ระยะเวลาที่ผลผลิตน้อย}) + (\text{ค่าแรงในการเก็บช่วงผลผลิตมาก} \times \text{ระยะเวลาที่ผลผลิตมาก})}{\text{ระยะเวลาในการเก็บเกี่ยวผลผลิตทั้งหมด}}$$

$$= \frac{(5 \times 7) + (3 \times 3)}{10}$$

$$= 4.40 \text{ บาทต่อไร่ต่อปี}$$

ค่าใช้จ่ายในการเก็บผลผลิตของการปลูกหมากทั้ง 2 วิธี มีดังนี้คือ การปลูกหมากแบบขร่อง มีค่าแรงในการเก็บผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ต่อปี ตั้งแต่ปีที่ 4 (ปีที่ต้นหมากเริ่มให้ผลผลิต) ถึงปีที่ 10 อยู่ระหว่าง 668.80 บาท ถึง 4,435.20 บาท (ตารางที่ 3.35)

การปลูกหมากบนพื้นที่ราบมีค่าแรงในการเก็บผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ต่อปี ตั้งแต่ปีที่ 4 (ปีที่ต้นหมากเริ่มให้ผลผลิต) ถึงปีที่ 10 อยู่ระหว่าง 855.51 บาท ถึง 5,262.40 บาท (ตารางที่ 3.36)

4. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ

ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ได้แก่ ค่าภาษีที่ดิน ค่าใช้ที่ดินและค่าเสื่อมราคา เครื่องมือและอุปกรณ์

4.1 ค่าภาษีที่ดิน

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรที่ปลูกหมากในเขตพื้นที่จังหวัด ฉะเชิงเทรา และจังหวัดระยอง เสียค่าภาษีที่ดินต่อไร่ต่อปีไม่เท่ากัน ค่าภาษีที่ดินที่เกษตรกรเสียจะอยู่ระหว่าง 10 - 35 บาทต่อไร่ต่อปี เนื่องจากภาษีที่ดินของเกษตรกรบางรายต่ำมาก ซึ่งอาจจะไม่ถูกต้องหรืออาจเป็นไปได้ในอนาคต ค่าภาษีที่ดินที่จะนำมาใช้ในการคำนวณต้นทุนจึงใช้อัตราสูงสุดของแต่ละแห่งเป็นเกณฑ์ ซึ่งมีจำนวนเท่ากัน คือ 35 บาท ดังนั้น ค่าภาษีที่ดินต่อไร่ต่อปีสำหรับการปลูกหมากแบบขร่องและบนพื้นที่ราบจึงเท่ากับ 35 บาท

4.2 ค่าใช้ที่ดิน

ที่ดินเป็นปัจจัยสำคัญที่ใช้ในการทำสวนหมาก จึงต้องนำมาใช้ในการคำนวณต้นทุนด้วย จากการสำรวจพบว่าเกษตรกรที่ปลูกหมากเกือบทุกรายมีที่ดินเป็น

ตารางที่ 3.35 ค่าแรงในการเก็บผลผลิตต่อไร่ต่อปีแยกตามอายุต้นหมาก
สำหรับการปลูกแบบยกร่อง

อายุ ต้นหมาก (ปี)	จำนวน เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ปริมาณผลผลิตเฉลี่ย ต่อไร่ต่อปี (ผล)	ค่าแรงในการเก็บผลผลิต เฉลี่ยต่อไร่ต่อปี (บาท)
1	5	31	-	-
2	4	26	-	-
3	5	27	-	-
4	5	24	15,200.00	668.80
5	5	27	27,022.22	1,188.98
6	5	37	48,864.86	2,150.05
7	6	30	82,986.67	3,651.41
8	5	32	96,900.00	4,263.60
9	6	31	100,800.00	4,435.20
10	4	19	93,978.95	4,135.07

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.36 ค่าแรงในการเก็บผลผลิตต่อไร่ต่อปีแยกตามอายุต้นหมาก
สำหรับการปลูกหมากบนพื้นที่ราบ

อายุ ต้นหมาก (ปี)	จำนวน เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ปริมาณผลผลิตเฉลี่ย ต่อไร่ต่อปี (ผล)	ค่าแรงในการเก็บผลผลิต เฉลี่ยต่อไร่ต่อปี (บาท)
1	5	19	-	-
2	4	15	-	-
3	6	26.5	-	-
4	3	11.5	19,443.48	855.51
5	4	19	30,789.47	1,354.74
6	5	27	57,392.59	2,525.27
7	7	38.5	94,005.19	4,136.23
8	3	12	119,600.00	5,262.40
9	6	33	119,127.27	5,241.60
10	7	35	113,805.71	5,007.45

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ของตนเองโดยได้รับมรดกตกทอดมา มีน้อยรายที่เช่าที่ดินทำการเกษตร อย่างไรก็ตามในการทำสวนหมากจะต้องใช้ที่ดิน ดังนั้นเพื่อให้ทราบเงินลงทุนทั้งหมดที่จะต้องใช้ในการทำสวนหมาก จึงขอกำหนดค่าใช้ที่ดินกรณีปลูกแบบขกร่องเท่ากับไร่ละ 550 บาท และแบบที่ราบเท่ากับไร่ละ 450 บาท ซึ่งได้มาจากอัตราค่าเช่าที่ดินสูงสุดสำหรับแต่ละพื้นที่

4.3 ค่าเสื่อมราคาเครื่องมือและอุปกรณ์

ค่าเสื่อมราคาของเครื่องมือและอุปกรณ์ในการปลูกหมากใช้วิธีเส้นตรง (Straight Line Method) ตามอายุการใช้งานของอุปกรณ์แต่ละประเภทและถือว่าไม่มีราคาซาก

จากการศึกษาพบว่าการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ในการทำสวนหมากของเกษตรกรที่ทำการปลูกหมากทั้ง 100 ราย ไม่ได้มีความสัมพันธ์กับขนาดพื้นที่ปลูกแต่อย่างใด นอกจากนี้ยังพบว่ามีจำนวนเกษตรกรที่มีขนาดพื้นที่ปลูกจำนวน 4 ไร่มากที่สุด จึงนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูก 4 ไร่มาเป็นเกณฑ์ในการคำนวณค่าเฉลี่ย แต่ก็ปรากฏว่าเกษตรกรแต่ละรายมีเครื่องมือและอุปกรณ์แต่ละประเภทแตกต่างกันไปทั้งประเภท ขนาด และจำนวน จึงได้ใช้เกษตรกรรายที่มีเครื่องมือและอุปกรณ์มากที่สุดเป็นเกณฑ์ สำหรับราคาเครื่องมือและอุปกรณ์ได้จากการสอบถามร้านค้าที่จำหน่ายอุปกรณ์การเกษตรในพื้นที่ที่ศึกษา และได้สอบถามอายุการใช้งานจากเกษตรกรที่ปลูกหมากและเจ้าหน้าที่เกษตรอำเภอในพื้นที่ที่ศึกษา แล้วนำมาคำนวณค่าเสื่อมราคาเครื่องมือและอุปกรณ์ได้ดังนี้

การปลูกหมากแบบขกร่องในปีที่ 1 ถึงปีที่ 3 ค่าเสื่อมราคาเครื่องมือและอุปกรณ์เฉลี่ยต่อไร่ต่อปีเท่ากับ 251.75 บาท และเท่ากับ 319.88 บาทในปีที่ 4 ถึงปีที่ 10 (ตารางที่ 3.37)

การปลูกหมากบนพื้นที่ราบในปีที่ 1 ถึงปีที่ 3 ค่าเสื่อมราคาเครื่องมือและอุปกรณ์เฉลี่ยต่อไร่ต่อปีเท่ากับ 323.00 บาท และเท่ากับ 391.13 บาทในปีที่ 4 ถึงปีที่ 10 (ตารางที่ 3.38)

สาเหตุที่ค่าเสื่อมราคาในปีที่ 1 - ปีที่ 3 มีจำนวนต่ำกว่าปีที่ 4 - ปีที่ 10 เนื่องจากตั้งแต่ปีที่ 4 เป็นต้นไป ต้นหมากเริ่มให้ผลผลิตจึงต้องใช้เครื่องมือและอุปกรณ์เพิ่มขึ้น

ตารางที่ 3.37 ค่าเสื่อมราคาต่อไร่ต่อปีของเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำสวนหมากแบบยกร่อง
สำหรับขนาดพื้นที่ปลูก 4 ไร่

ลำดับที่	รายการ	อายุ ใช้งาน (ปี) (1)	ราคา ต่อหน่วย (บาท) (2)	จำนวน (หน่วย) (3)	จำนวนเงิน (บาท) (4)	ค่าเสื่อมราคา เฉลี่ยต่อไร่ต่อปี ปีที่ 1 - 3 (บาท) (5)*	ค่าเสื่อมราคา เฉลี่ยต่อไร่ต่อปี ปีที่ 4 - 10 (บาท) (6)*	หมายเหตุ
1	เครื่องสูบน้ำ	10	5,000	1	5,000	125	125	แบบคันโยก ใช้ระบายน้ำ
2	เครื่องพ่นยากำจัดศัตรูพืช	10	1,250	1	1,250	31.25	31.25	
3	ท่อน้ำซีเมนต์	10	550	3 เมตร	1,650	41.25	41.25	
4	จอบ	4	80	5	400	25	25	
5	เลียม	4	20	2	40	2.50	2.50	
6	พลั่ว	4	100	1	100	6.25	6.25	
7	มีดใหญ่	5	80	2	160	8	8	
8	มีดเล็ก	5	20	5	100	5	5	
9	แครงรดน้ำ	2	30	2	60	7.50	7.50	
10	เซ่ง	2	70	5	350	-	43.75	
11	กระสอบ	2	15	5	75	-	9.38	
12	ตะขอเก็บหมาก	5	150	2	300	-	15.00	
รวม					9,485	251.75	319.88	

* ช่องที่ (5) และ (6) = (4) / (1) / 4 ไร่

ตารางที่ 3.38 ค่าเสื่อมราคาต่อไร่ต่อปีของเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำสวนหมากบนพื้นที่ราบ
สำหรับขนาดพื้นที่ปลูก 4 ไร่

ลำดับที่	รายการ	อายุ ใช้งาน (ปี)	ราคา ต่อหน่วย (บาท)	จำนวน (หน่วย)	จำนวนเงิน (บาท)	ค่าเสื่อมราคา เฉลี่ยต่อไร่ต่อปี ปีที่ 1 - 3 (บาท) (5)*	ค่าเสื่อมราคา เฉลี่ยต่อไร่ต่อปี ปีที่ 4 - 10 (บาท) (6)*	หมายเหตุ
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)*	(6)*	
1	เครื่องสูบน้ำ	10	5,000	1	5,000	125	125	แบบคั้นโยก ใช้รดน้ำ
2	เครื่องพ่นยากำจัดวัชพืช	10	1,250	1	1,250	31.25	31.25	
3	สายยาง	5	12	200 เมตร	2,400	120	120	
4	จอบ	4	80	5	400	25	25	
5	เสียม	4	20	2	40	2.50	2.50	
6	พลั่ว	4	100	1	100	6.25	6.25	
7	มีดใหญ่	5	80	2	160	8	8	
8	มีดเล็ก	5	20	5	100	5	5	
9	เซ่ง	2	70	5	350	-	43.75	
10	กระสอบ	2	15	5	75	-	9.38	
11	ตะขอเก็บหมาก	5	150	2	300	-	15.00	
รวม					10,175	323.00	391.13	

* ช่องที่ (5) และ (6) = (4) / (1) / 4 ไร่

จากข้อมูลต้นทุนในการปลูกหมากที่กล่าวมาแล้วทั้งหมดสามารถสรุปเป็นต้นทุนที่เกิดขึ้นในแต่ละปีสำหรับการปลูกหมากแบบยกร่องและแบบพื้นที่ราบดังได้แสดงไว้ในตารางที่ 3.39 และ 3.40 ตามลำดับ จากตารางที่ 3.39 และ 3.40 จะแสดงข้อมูลต้นทุนในการทำสวนหมากดังนี้

1. ค่าใช้จ่ายในการปลูกหมาก การปลูกหมากแบบยกร่องและพื้นที่ราบในปีที่ 1 มีจำนวนเท่ากับ 3,535.20 บาท และ 2,969.15 บาท ตามลำดับ โดยค่าใช้จ่ายในการปลูกหมากแบบยกร่องในปีที่ 1 นี้ส่วนใหญ่จะเป็นค่าใช้จ่ายในการเตรียมดิน แต่แบบพื้นที่ราบค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่จะเป็นค่าต้นทุนอื่นๆ
2. ค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษา การปลูกหมากแบบยกร่องและแบบพื้นที่ราบมีค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาต่อไร่รวมทั้ง 10 ปีเท่ากับ 38,158.29 บาทและ 43,028.04 บาทตามลำดับ โดยในช่วง 3 ปีแรก ค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีของการปลูกหมากแบบยกร่องอยู่ระหว่าง 3,267.09 บาท ถึง 3,399.98 บาท และการปลูกแบบพื้นที่ราบในการดูแลรักษาต่อไร่ต่อปีช่วง 3 ปีแรกอยู่ระหว่าง 4,184.21 บาท ถึง 4,437.34 บาท โดยค่าใช้จ่ายในปีที่ 2 และ 3 จะมากกว่าปีที่ 1 เพราะมีค่าใช้จ่ายในการห่มลำต้น ในช่วงปีที่ 4 ถึงปีที่ 10 ค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาของการปลูกแบบยกร่องและแบบพื้นที่ราบต่อไร่ต่อปีจะอยู่ระหว่าง 3,972.22 บาท ถึง 4,178.33 บาท และ 4,224.57 บาท ถึง 4,525.23 บาทตามลำดับ โดยค่าใช้จ่ายในปีที่ 4 จะสูงกว่าปีอื่น ๆ เนื่องจากมีค่าใช้จ่ายในการห่มลำต้น การดูแลรักษาที่แตกต่างกันระหว่างการปลูกหมากแบบยกร่องและแบบพื้นที่ราบ คือการปลูกหมากแบบยกร่องจะมีการใช้สารเคมีป้องกันและกำจัดโรคและแมลงที่เป็นศัตรูพืช และมีการลอกเลนในขณะที่การปลูกแบบพื้นที่ราบไม่มีค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาประเภทนี้ และการปลูกหมากบนพื้นที่ราบจะกำจัดวัชพืชโดยใช้สารเคมีฉีดพ่นในขณะที่การปลูกแบบยกร่องจะทำการกำจัดวัชพืชโดยใช้แรงงานคนในการถอนวัชพืชเหล่านั้น จากการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาต่อไร่รวมทั้ง 10 ปีของการปลูกหมากแบบยกร่องและแบบพื้นที่ราบ ซึ่งมีจำนวนเท่ากับ 38,158.29 บาท และ 43,028.04 บาท ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าการปลูกแบบพื้นที่ราบมีค่าใช้จ่ายสูงกว่า แต่จากตัวเลขนี้ยังสรุปไม่ได้ว่า เกษตรกรที่ปลูกหมากแบบพื้นที่ราบให้การดูแลรักษาดีกว่าเกษตรกรที่ปลูกหมาก

แบบยกร่อง เพื่อให้เห็นความแตกต่างของการปลูกหมากทั้ง 2 วิธีได้ชัดเจนขึ้นจะคำนวณ
เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาต่อต้นทั้ง 10 ปีของการปลูกหมากทั้ง 2 วิธีดังนี้
ค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาต่อต้นทั้ง 10 ปีของการปลูกแบบยกร่อง = $\frac{38,158.29 \text{ บาท}}{160 \text{ ต้น}}$
= 238.49 บาท/ต้น

ค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาต่อต้นทั้ง 10 ปีของการปลูกแบบพื้นที่ราบ = $\frac{43,028.04 \text{ บาท}}{260 \text{ ต้น}}$
= 165.49 บาท/ต้น

เมื่อพิจารณาจากค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาต่อต้นทั้ง 10 ปีของการปลูกหมาก
แบบยกร่องและแบบพื้นที่ราบ ซึ่งมีจำนวนเท่ากับ 238.49 บาท และ 165.49 บาท
ตามลำดับ สามารถสรุปได้ว่าเกษตรกรที่ปลูกหมากแบบยกร่องให้การดูแลรักษาต้นหมากดี
กว่าเกษตรกรที่ปลูกหมากแบบพื้นที่ราบ

3. ค่าใช้จ่ายในการเก็บผลผลิต ค่าใช้จ่ายในการเก็บผลผลิตของการปลูก
หมากแบบยกร่องและแบบพื้นที่ราบต่อไร่ต่อปีในปีที่ 4 ถึงปีที่ 10 อยู่ระหว่าง 688.00 บาท
ถึง 4,435.20 บาท และ 855.51 บาท ถึง 5,262.40 บาท ตามลำดับ โดยค่าใช้จ่าย
ประเภทนี้จะผันแปรไปตามผลผลิตที่เก็บได้

4. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ของการปลูกหมากทั้ง 2 วิธีในช่วง 3
ปีแรกจะน้อยกว่าช่วง 7 ปีหลัง เพราะเมื่อหมากเริ่มให้ผลผลิตจะต้องมีเครื่องมือที่ใช้ใน
การเก็บหรือบรรจุผลผลิตเพิ่มขึ้น จึงมีค่าเสื่อมราคาเครื่องมือและอุปกรณ์เพิ่มขึ้น ค่าใช้
จ่ายอื่น ๆ ทั้งหมดในเวลา 10 ปี สำหรับการปลูกหมากแบบยกร่องและแบบพื้นที่ราบต่อไร่
เท่ากับ 8,844.41 บาท และ 8,556.91 บาท ตามลำดับ

ตารางที่ 3.39 ต้นทุนในการลงทุนปลูกหมากแบบกร่อง (เฉลี่ยต่อไร่) แยกตามอายุต้นหมาก

รายการ	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5	ปีที่ 6	ปีที่ 7	ปีที่ 8	ปีที่ 9	ปีที่ 10	รวม
1. ค่าใช้จ่ายในการปลูก											2,091.61
1.1 ค่าใช้จ่ายในการเตรียมดิน (ตารางที่ 3.1)	2,091.61										2,091.61
1.2 ค่าตัดหญ้าหมาก	800.00										800.00
1.3 ค่าปุ๋ยใช้ในการปลูก (ตารางที่ 3.3)	85.65										85.65
1.4 ค่าแรงในการปลูก (ตารางที่ 3.5)	490.33										490.33
1.5 ค่าใช้จ่ายในการปลูกซ่อม (ตารางที่ 3.7)	67.60										67.60
รวมค่าใช้จ่ายในการปลูก	3,535.19										3,535.19
2. ค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษา											2,802.36
2.1 ค่าปุ๋ยคอก (ตารางที่ 3.9)	165.81	166.92	162.22	330.83	326.67	328.65	332.67	327.81	327.10	333.68	2,802.36
2.2 ค่าปุ๋ยเคมี (ตารางที่ 3.11)	553.55	556.15	554.07	1,126.67	1,114.44	1,127.84	1,131.33	1,126.88	1,120.00	1,128.42	9,539.35
2.3 ค่าสารเคมีกำจัดศัตรูพืช (ตารางที่ 3.13)	81.61	80.00	80.37	79.58	79.63	78.11	80.33	75.94	79.03	76.84	791.44
2.4 ค่าแรงในการดูแลรักษา											5,823.54
2.4.1 ค่าแรงใส่ปุ๋ยคอก (ตารางที่ 3.15)	406.77	412.31	408.15	654.58	657.04	656.22	656.33	654.69	659.03	658.42	5,823.54
2.4.2 ค่าแรงใส่ปุ๋ยเคมี (ตารางที่ 3.15)	164.19	159.62	160.74	238.33	241.11	239.19	242.67	237.19	242.26	244.74	2,170.04
2.4.3 ค่าแรงหว่านสารเคมีกำจัดศัตรูพืช (ตารางที่ 3.17)	54.52	53.08	53.70	52.50	51.48	52.70	53.67	49.69	50.65	47.89	519.88
2.4.4 ค่าแรงกำจัดวัชพืช (โดยการถอน) (3.18)	499.35	493.85	496.67	321.67	319.26	323.78	316.33	317.50	314.84	312.63	3,715.88
2.4.5 ค่าแรงรดน้ำ (ตารางที่ 3.20)	321.94	323.85	319.26	200.83	197.04	195.68	198.67	194.06	197.42	195.79	2,344.54
2.4.6 ค่าแรงพรวนดิน (ตารางที่ 3.22)	321.29	320.77	322.59	322.92	324.44	323.24	325.00	324.69	325.16	325.79	3,235.89
2.4.7 ค่าแรงลอกเลน (ตารางที่ 3.24)	301.94	289.23	297.78	300.83	291.11	302.70	297.33	295.63	298.06	295.79	2,970.40
2.4.8 ค่าแรงห่มลำต้น (ตารางที่ 3.25)	-	120.77	123.70	121.67	-	-	-	-	-	-	366.14
2.5 ค่าวัสดุห่มลำต้น (ตารางที่ 3.26)	-	38.85	39.63	39.17	-	-	-	-	-	-	117.65
2.6 ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงเครื่องสูบน้ำ (ตารางที่ 3.29)	309.68	287.69	294.81	303.33	301.11	291.89	284.67	291.88	283.22	286.84	2,935.12
2.7 ค่าซ่อมแซมเครื่องมือและอุปกรณ์ (ตารางที่ 3.31)	86.45	84.62	86.30	85.42	85.93	84.05	82.67	76.25	78.06	76.32	826.07
รวมค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษา	3,267.10	3,387.71	3,399.99	4,178.33	3,989.26	4,004.05	4,001.67	3,972.21	3,974.83	3,983.15	38,158.30
3. ค่าใช้จ่ายในการเก็บผลผลิต											20,493.11
ค่าแรงในการเก็บผลผลิต (ตารางที่ 3.35)	-	-	-	668.80	1,188.98	2,150.05	3,651.41	4,263.60	4,435.20	4,135.07	20,493.11
รวมค่าใช้จ่ายในการเก็บผลผลิต	-	-	-	668.80	1,188.98	2,150.05	3,651.41	4,263.60	4,435.20	4,135.07	20,493.11
4. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ											350.00
4.1 ค่าภาษีที่ดิน	35.00	35.00	35.00	35.00	35.00	35.00	35.00	35.00	35.00	35.00	350.00
4.2 ค่าเสื่อมราคาเครื่องมือและอุปกรณ์ (ตารางที่ 3.37)	251.75	251.75	251.75	319.88	319.88	319.88	319.88	319.88	319.88	319.88	2,994.41
4.3 ค่าใช้ที่ดิน	550.00	550.00	550.00	550.00	550.00	550.00	550.00	550.00	550.00	550.00	5,500.00
รวมค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	836.75	836.75	836.75	904.88	904.88	904.88	904.88	904.88	904.88	904.88	8,844.41
ต้นทุนเฉลี่ยต่อไร่แต่ละปี	7,639.04	4,224.46	4,236.74	5,752.01	6,083.12	7,058.98	8,557.96	9,140.69	9,314.91	9,023.10	71,031.01
ต้นทุนเฉลี่ยต่อไร่ปีที่ 1-3 คิดจำหน่าย (ตารางที่ 3.41)	(7,639.04)	(4,224.46)	(4,236.74)	524.87	933.81	1,688.91	2,869.06	3,350.46	3,484.09	3,249.03	-
ต้นทุนเฉลี่ยต่อไร่ทั้งสิ้นปีที่ 4 - 10				6,276.88	7,016.93	8,747.90	11,427.02	12,491.15	12,799.00	12,272.13	71,031.01

ตารางที่ 3.40 ต้นทุนในการลงทุนปลูกหมากบนพื้นที่ราบ (เฉลี่ยต่อไร่) แยกตามอายุต้นหมาก

รายการ	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5	ปีที่ 6	ปีที่ 7	ปีที่ 8	ปีที่ 9	ปีที่ 10	รวม
1. ค่าใช้จ่ายในการปลูก											642.63
1.1 ค่าใช้จ่ายในการเตรียมดิน (ตารางที่ 3.2)	642.63										642.63
1.2 ค่าต้นกล้าหมาก	1,300.00										1,300.00
1.3 ค่าปุ๋ยใช้ในการปลูก (ตารางที่ 3.4)	135.79										135.79
1.4 ค่าแรงในการปลูก (ตารางที่ 3.6)	782.10										782.10
1.5 ค่าใช้จ่ายในการปลูกซ่อม (ตารางที่ 3.7)	108.63										108.63
รวมค่าใช้จ่ายในการปลูก	2,969.15										2,969.15
2. ค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษา											
2.1 ค่าปุ๋ยคอก (ตารางที่ 3.10)	134.21	134.00	133.96	267.83	268.95	270.74	268.83	269.17	270.30	271.14	2,289.13
2.2 ค่าปุ๋ยเคมี (ตารางที่ 3.12)	898.95	889.33	892.08	1,805.22	1,813.16	1,833.70	1,814.81	1,840.00	1,831.82	1,827.43	15,446.50
2.3 ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืช (ตารางที่ 3.14)	658.42	654.67	655.85	228.70	225.79	219.26	221.82	217.50	224.85	209.71	3,516.57
2.4 ค่าแรงในการดูแลรักษา											
2.4.1 ค่าแรงใส่ปุ๋ยคอก (ตารางที่ 3.16)	321.58	320.67	319.62	481.74	478.42	485.56	477.66	480.00	478.18	486.86	4,330.29
2.4.2 ค่าแรงใส่ปุ๋ยเคมี (ตารางที่ 3.16)	254.74	249.33	252.45	364.35	361.58	362.22	370.13	365.00	367.58	368.29	3,315.67
2.4.3 ค่าแรงพ่นสารเคมีกำจัดวัชพืช (ตารางที่ 3.19)	264.21	260.67	263.77	87.83	86.84	84.81	85.19	84.17	86.36	83.14	1,386.99
2.4.4 ค่าแรงรดน้ำ (ตารางที่ 3.21)	493.68	487.33	485.28	189.57	186.84	187.04	183.90	185.83	186.06	180.86	2,766.39
2.4.5 ค่าแรงพรวนดิน (ตารางที่ 3.23)	521.58	519.33	520.75	522.61	523.16	521.48	523.64	524.17	521.82	525.14	5,223.68
2.4.6 ค่าแรงห่มลำต้น (ตารางที่ 3.26)	-	230.67	234.34	232.17	-	-	-	-	-	-	697.18
2.5 ค่าวัสดุห่มลำต้น (ตารางที่ 3.28)	-	54.67	56.98	57.39	-	-	-	-	-	-	169.04
2.6 ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงเครื่องสูบน้ำ (ตารางที่ 3.30)	569.47	567.33	560.75	228.70	224.74	225.93	224.16	223.33	219.09	217.43	3,260.93
2.7 ค่าซ่อมแซมเครื่องมือและอุปกรณ์ (ตารางที่ 3.32)	67.37	59.33	61.51	59.13	65.79	60.74	62.86	65.00	69.39	54.57	625.69
รวมค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษา	4,184.21	4,427.33	4,437.34	4,525.24	4,235.27	4,251.48	4,233.00	4,254.17	4,255.45	4,224.57	43,028.06
3. ค่าใช้จ่ายในการเก็บผลผลิต											
ค่าแรงในการเก็บผลผลิต (ตารางที่ 3.36)	-	-	-	855.51	1,354.74	2,525.27	4,136.23	5,262.40	5,241.60	5,007.45	24,383.20
รวมค่าใช้จ่ายในการเก็บผลผลิต	-	-	-	855.51	1,354.74	2,525.27	4,136.23	5,262.40	5,241.60	5,007.45	24,383.20
4. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ											
4.1 ค่าภาษีที่ดิน	35.00	35.00	35.00	35.00	35.00	35.00	35.00	35.00	35.00	35.00	350.00
4.2 ค่าเสื่อมราคาเครื่องมือและอุปกรณ์ (ตารางที่ 3.38)	323.00	323.00	323.00	391.13	391.13	391.13	391.13	391.13	391.13	391.13	3,706.91
4.3 ค่าใช้ที่ดิน	450.00	450.00	450.00	450.00	450.00	450.00	450.00	450.00	450.00	450.00	4,500.00
รวมค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	808.00	808.00	808.00	876.13	876.13	876.13	876.13	876.13	876.13	876.13	8,556.91
ต้นทุนเฉลี่ยต่อไร่แต่ละปี	7,961.36	5,235.33	5,245.34	6,256.88	6,466.14	7,652.88	9,245.36	10,392.70	10,373.18	10,108.15	78,937.32
ต้นทุนเฉลี่ยต่อไร่ปีที่ 1 - 3 ตัดจำหน่าย (ตารางที่ 3.42)	(7,961.36)	(5,235.33)	(5,245.34)	647.32	1,025.38	1,910.59	3,127.77	3,979.79	3,963.19	3,787.99	-
ต้นทุนเฉลี่ยต่อไร่ทั้งสิ้นปีที่ 4 - 10				6,904.20	7,491.52	9,563.47	12,373.13	14,372.49	14,336.37	13,896.14	78,937.32

การแบ่งสรรรายจ่ายลงทุน

จากเหตุผลที่ว่า การปลูกหมากในปีที่ 1 ถึงปีที่ 3 ต้นหมากยังไม่ให้ผลผลิต ดังนั้นในการคำนวณผลกำไร (ขาดทุน) สุทธิเฉลี่ยต่อไร่ในแต่ละปี จึงได้นำค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกิดขึ้นในปีที่ 1 ถึงปีที่ 3 ไปแบ่งสรรเป็นค่าใช้จ่ายของปีที่ 4 ถึงปีที่ 10 ตามสัดส่วนผลผลิตของแต่ละปีดังที่ได้แสดงไว้ในตารางที่ 3.41 และ 3.42 เพื่อจะได้ทราบต้นทุนทั้งสิ้นเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีของปีที่ 4 ถึงปีที่ 10 สำหรับการปลูกหมากแบบยกร่องและแบบพื้นที่ราบ

รายจ่ายลงทุนที่จะแบ่งสรรของการปลูกหมากแต่ละวิธีเท่ากับต้นทุนปีที่ 1 + ต้นทุนปีที่ 2 + ต้นทุนปีที่ 3

$$\begin{aligned} \text{รายจ่ายลงทุนที่จะแบ่งสรรของการปลูกหมากแบบยกร่อง} &= 7,639.04 + 4,224.46 \\ &+ 4,236.74 \\ &= 16,100.24 \text{ บาท} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{รายจ่ายลงทุนที่จะแบ่งสรรของการปลูกหมากแบบพื้นที่ราบ} &= 7,961.36 + 5,235.33 \\ &+ 5,245.34 \\ &= 18,442.03 \text{ บาท} \end{aligned}$$

หลังจากทำการแบ่งสรรต้นทุนปีที่ 1 ถึงปีที่ 3 ให้เป็นต้นทุนของปีที่ 4 ถึงปีที่ 10 แล้ว การปลูกหมากแบบยกร่องจะมีต้นทุนเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีอยู่ระหว่าง 6,276.88 บาท ถึง 12,799.00 บาท รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 71,031.01 บาทต่อไร่ (ตารางที่ 3.39) การปลูกแบบพื้นที่ราบจะมีต้นทุนเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีอยู่ระหว่าง 6,904.20 บาท ถึง 14,372.49 บาท รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 78,937.32 บาทต่อไร่ (ตารางที่ 3.40)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.41 ต้นทุนของการปลูกหมากแบบยกร่องในปีที่ 1 - 3 แบ่งสรรให้ปีที่
4 - 10 ตามสัดส่วนผลผลิต

อายุต้นหมาก (ปี)	ปริมาณผลผลิต เฉลี่ยต่อไร่ต่อปี (ผล)	สัดส่วนผลผลิต	ต้นทุนที่แบ่งสรร (บาท)
4	15,200.00	0.0326	524.87
5	27,022.22	0.0580	933.81
6	48,864.86	0.1049	1,688.92
7	82,986.67	0.1782	2,869.06
8	96,900.00	0.2081	3,350.46
9	100,800.00	0.2164	3,484.09
10	93,978.95	0.2018	3,249.03
รวม	465,752.70	1.0000	16,100.24

ศูนย์วิทยพัชการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.42 ต้นทุนของการปลูกหมากบนพื้นที่ราบในปีที่ 1 - 3 แบ่งสรรให้ปีที่
4 - 10 ตามสัดส่วนผลผลิต

อายุต้นหมาก (ปี)	ปริมาณผลผลิต เฉลี่ยต่อไร่ต่อปี (ผล)	สัดส่วนผลผลิต	ต้นทุนที่แบ่งสรร (บาท)
4	19,443.48	0.0351	647.32
5	30,789.47	0.0556	1,025.38
6	57,392.59	0.1036	1,910.59
7	94,005.19	0.1696	3,127.77
8	119,600.00	0.2158	3,979.79
9	119,127.27	0.2149	3,963.19
10	113,805.71	0.2054	3,787.99
รวม	554,163.71	1.0000	18,442.03

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายได้จากการปลูกหมาก

รายได้จากการปลูกหมากจะขึ้นอยู่กับปริมาณผลผลิตและราคาที่สามารถจำหน่ายได้ในแต่ละปี

1. ปริมาณผลผลิต

ต้นหมากจะเริ่มออกดอกและติดผลเมื่ออายุ 4 ปีขึ้นไป โดยดอกหมากหรือจั่นหมากจะเกิดที่บริเวณซอกโคนต้นใบล่างสุดซึ่งจะมีลักษณะพองโตผิดปกติ ต่อมากาบหมากจะร่วงและมองเห็นจั่นหมากหรือดอกหมากซึ่งจะทยอยออกมาเรื่อย ๆ ในปีหนึ่ง ๆ โดยกาบหมากจะร่วงและดอกหมากจะติดผลที่ละลาย เกษตรกรจะทยอยเก็บผลหมากได้ตั้งแต่ปีที่ 4 เป็นต้นไป แต่ปริมาณผลผลิตที่ได้ในแต่ละปีจะแตกต่างกันไปตามอายุของต้นหมากด้วย โดยในปีที่ 4 ผลหมากในแต่ละทะลายจะมีจำนวนน้อยและค่อย ๆ เพิ่มขึ้นจนถึงประมาณปีที่ 8 หรือปีที่ 9 ต่อจากนั้นผลผลิตต่อทะลายจะมีจำนวนลดลง การคำนวณผลหมากที่เก็บได้ในแต่ละปีจึงใช้ปริมาณผลผลิตที่ได้จากการสอบถามเกษตรกรที่ปลูกหมากแบบยกร่องและบนพื้นที่ราบอย่างละ 50 ราย แล้วนำมาคำนวณหาค่าเฉลี่ยต่อไร่โดยแยกตามอายุต้นหมากในปีที่ 4 ถึงปีที่ 10 (ตารางที่ 3.33 และ 3.34)

2. ราคา

ราคาที่สามารถคำนวณรายได้เป็นราคาของหมากซึ่งแตกต่างกันไปตามลักษณะของหมากที่ทยอยเก็บเกี่ยวได้ซึ่งแบ่งเป็นหมากในฤดูและหมากนอกฤดู จากการสอบถามราคาหมากนอกฤดูจะอยู่ที่ประมาณ 80 - 100 บาทต่อร้อยผล และราคาหมากในฤดูจะอยู่ที่ประมาณ 15 - 20 บาทต่อร้อยผล โดยไม่สัมพันธ์กับคุณภาพหมากแต่อย่างไร จากการสอบถามเกษตรกรที่ปลูกหมากและเจ้าหน้าที่เกษตรอำเภอในพื้นที่ที่ศึกษา พบว่าหมากนอกฤดูจะให้ผลผลิตไม่เกิน 10 เปอร์เซ็นต์ของผลผลิตทั้งหมดที่เก็บได้ ในการนำราคามาคำนวณจึงใช้ราคาถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักดังนี้คือ

ราคาผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ของผล

$$\begin{aligned}
 &= (\text{ราคาเฉลี่ยหมากนอกฤดู} \times 0.1) + (\text{ราคาเฉลี่ยหมากในฤดู} \times 0.9) \\
 &= (90 \times 0.1) + (17.50 \times 0.9) \\
 &= 24.75 \text{ บาทต่อไร่ของผล}
 \end{aligned}$$

จากปริมาณผลผลิตและราคาผลผลิตที่กล่าวมาแล้ว สามารถคำนวณรายได้เฉลี่ยต่อไร่ได้ ดังนี้

การปลูกหมากแบบขกร่องจะมีรายได้เฉลี่ยต่อไร่ต่อปีจากการปลูกหมากตั้งแต่ปีที่ 4 ถึงปีที่ 10 อยู่ระหว่าง 3,762 - 24,948 บาท โดยมีรายได้สูงสุดในปีที่ 9 เนื่องจากผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ต่อปีของปีที่ 9 ได้สูงสุด (ตารางที่ 3.43)

การปลูกหมากบนพื้นที่ราบ จะมีรายได้จากการปลูกหมากตั้งแต่ปีที่ 4 ถึงปีที่ 10 เฉลี่ยต่อไร่ต่อปีอยู่ระหว่าง 4,812.26 - 29,601.00 บาท โดยผลผลิตสูงสุดในปีที่ 8 และ 9 ซึ่งมีจำนวนใกล้เคียงกันมากและลดลงในปีที่ 10 (ตารางที่ 3.44)

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรที่ปลูกหมากแบบขกร่องจะทำการปลูกพืชอื่นแซมด้วย เช่น มะม่วง มังคุด ฯลฯ จึงทำให้มีรายได้จากการปลูกพืชอื่นนอกเหนือจากหมากอีกด้วย ซึ่งหากนำรายได้จากพืชอื่นมาพิจารณาด้วย รายได้จากการทำสวนหมากแบบขกร่องจะสูงกว่าที่ได้แสดงไว้ข้างต้น แต่ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะกล่าวถึงเฉพาะรายได้จากการปลูกหมากเท่านั้น

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.43 รายได้จากการจำหน่ายผลหมากต่อไร่ต่อปีแยกตามอายุต้นหมาก
สำหรับการปลูกหมากแบบขกร่อง

อายุต้นหมาก (ปี)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ปริมาณผลผลิตเฉลี่ย ต่อไร่ต่อปี (ผล)	รายได้จากการจำหน่าย ผลหมากเฉลี่ยต่อไร่ต่อปี (บาท)
1	31	-	-
2	26	-	-
3	27	-	-
4	24	15,200.00	3,762.00
5	27	27,022.22	6,688.00
6	37	48,864.86	12,094.05
7	30	82,986.67	20,539.20
8	32	96,900.00	23,982.75
9	31	100,800.00	24,948.00
10	19	93,978.95	23,259.79

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.44 รายได้จากการจำหน่ายผลหมากต่อไร่ต่อปีแยกตามอายุของต้นหมาก
สำหรับการปลูกบนพื้นที่ราบ

อายุต้นหมาก (ปี)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ปริมาณผลผลิตเฉลี่ย ต่อไร่ต่อปี (ผล)	รายได้จากการจำหน่าย ผลหมากเฉลี่ยต่อไร่ต่อปี (บาท)
1	19	-	-
2	15	-	-
3	26.5	-	-
4	11.5	19,443.48	4,812.26
5	19	30,789.47	7,620.39
6	27	57,392.59	14,204.67
7	38.5	94,005.19	23,266.28
8	12	119,600.00	29,601.00
9	33	119,127.27	29,484.00
10	35	113,805.71	28,166.91

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย